

TÀRRACO

X^{Edició}

VIVA

el festival romà de **Tarragona**

**Jornades internacionals
de divulgació històrica romana**

del 15 al 25 de maig de 2008

www.tarracoviva.com

Index

ACTIVITATS DE RECONSTRUCCIÓ HISTÒRICA, RECREACIÓ I ARQUEOLOGIA EXPERIMENTAL

HISTORIA EN ACCIÓ

MON ROMÀ

ROSALIAE SIGNORUM *novetat 2008*

CASTRÀ NECESARIA

CAVALLERIA ROMANA

VIDA QUOTIDIANA I MILITAR A LA TARDO ANTIGUITAT *novetat 2008*

MON IBÈRIC *novetat 2008*

MON CELTIBÈRIC

MON GREC

LUDI GLADIATORI PUGILUMQUE (GLADIADORS)

ARTIFEX *novetat 2008*

TEATRE CÒMIC ROMA

DE MUSICA *activitat de nova creació*

ROMANORUM VITA *novetat 2008*

MUNDUS PATET *novetat 2008*

MITRAEUM *novetat 2008*

ROMA ARCANA *novetat 2008*

ARS MEDICA

CARMINA CANERE

LIBRATIO AQUARUM *novetat 2008*

VIAE ROMANAE *novetat 2008*

CURSUS PUBLICUS *novetat 2008*

IN COEMETERIO

FIRES I TROBADES

ROMA ALS MUSEUS DEL MÓN

FORUM TÀRRACO

TABERNA LIBRÀRIA

HISTORIA VIVA *activitat de nova creació*

GASTRONOMIA

TÀRRACO A TAULA

THERMOPOLIUM

AD CUCUMAS-TABERNA VINÀRIA *activitat de nova creació*

TALLERS I PARTICIPACIÓ

SCRIPTORIUM

COLORS DE L'ANTIGA ROMA *activitat de nova creació*

HISTORIES DE CLIO

JUQUEM COM JUQUEVEN LES NENES I ELS NENS DE TÀRRACO

JOCS DE TAULA *activitat de nova creació*

CONSTRUIM LA URBS

DE CACERA A CENTCELLES *novetat 2008*

VISITES GUIADES- ITINERARIS I LECTURES

MITES, DEUS I HOMES
EPIGRAPHICA activitat de nova creació
 RAUT activitat de nova creació
 L'OLIMP A CASA CASTELLARNAU
 CAIUS I FAUSTINA ET CONVIDEN A LA SEVA VIL·LA
 LECTURES DE LITERATURA ERÒTICA ROMANA

EXPOSICIONS

SYNTESIS novetat 2008
 ROMA AMOR

CONFERENCIES

PAPYRUS
 FRANCISCO MARTOS
 PEDRO ANGEL FERNANDEZ VEGA
 FERNANDO QUESADA SANZ
 XAVIER ARQUILUÉ

DIVULGACIÓ HISTÒRICA AL CINEMA

CICLE DE CINEMA ARQUEOLÒGIC activitat de nova creació
 CICLE DE CINEMA HISTÒRIC novetat 2008

ACTE DE CELEBRACIÓ TÀRRACO VIVA

POMPA TARRACO VIVA

ACTE DE CLOENDA

LUDI APOLLINARES novetat 2008

SERVEIS TARRACO VIVA

DIES NUNDINAE novetat 2008
HOSPES AVE (Servei d'Atenció al Visitant)
HOSPITALITAS novetat 2008

HISTORIA EN ACCIÓ

X Trobada internacional de grups de reconstrucció històrica romana

Des de la primera edició de Tarraco Viva, aquest activitat ha estat una de les que millor han definit els objectius de les jornades. La reconstrucció històrica (mes coneguda en el món anglo-saxó com *re-enactment* o *living history*) ha significat un gran pas endavant per a la divulgació del patrimoni històric. Aquests grups realitzen una gran tasca de divulgació del passat centrada en tres aspectes:

- a) investigació i recerca documental del coneixement històric i arqueològic
- b) recreació de vestuari i material amb el màxim d'aproximació possible a l'original arqueològic
- c) creació d'un guió didàctic que contextualitzi històricament les reconstruccions de vestuari i material.

Només amb aquesta tasca seriosa i rigorosa s'accedeix a una divulgació de la història centrada en les fonts històriques, siguin arqueològiques, literàries i iconogràfiques. Els resultats són especialment adients per un festival que pretén per sobre de tot divulgar la Història.

Pel nostre festival, han passat els millors grups d'Europa. Citarem només com exemple la presència durant algunes edicions del grup pioner a nivell mundial de la reconstrucció històrica del món romà; la Ermine Street Guard de Gran Bretanya o grups de procedència tant llunyana com Família Gladiatoria d'Hongria. També Han estat entre nosaltres grups de França (Legio VIII Augusta), Itàlia (Legio I Italica), Holanda (Legio X Gemina) i Alemanya (Legio VI Victrix i Cohors I Germanorum). En línia amb els millors festivals europeus, Tarraco Viva els presenta una nova edició d'aquesta trobada que esperem sigui tan didàctica com ja ens té acostumats.

Participants :

- **Legio VII Gemina (Tarragona)**
- **Römercohorte Opladen – Legio VI Victix – Cohors Asturum (Alemanya)**
- **Cohors I Gallica (Iruña-Pais Basc)**
- **Timetrotter – Cavalleria romana (Alemanya)**
- **Legio I Germanica (Tarragona)**
- **Ibercalafell (Calafell-Tarragona)**
- **Asociación Celtibérica Tierraquemada (Numancia-Soria)**
- **Athenea Promakhos (Espanya)**

MÓN ROMÀ

LEGIO VII GEMINA

Associació Projecte Phoenix

(Grup de reconstrucció històrica de la Tarraconense)

Tarragona

Aquest grup de reconstrucció de Tarragona, creat l'any 2000, ha estudiat i reconstruït el vestuari i l'armament d'una unitat de legionaris de finals del segle I dC, de la Legio VII Gemina. Aquesta Legió tenia un destacament permanent a Tarraco per tal de realitzar treballs de policia, administració i protecció del governador provincial, doncs Tarraco era la capital de la província de la Hispania Citerior o Tarraconense. Després de cinc anys,

aquest grup de Tarragona és un dels més nombrosos i de major qualitat dels grups de reconstrucció romana a Europa.

RÖMERCORTE OPLADEN-LEGIO VI VICTRIX-COHORS ASTURUM

Alemanya

Sens dubte es tracta del millor grup de reconstrucció romana d'Alemanya i un dels més importants d'Europa. Creat va més de vint anys, realitza demostracions als millors museus i centres arqueològics del seu país: Parc Arqueològic de Xanten, Museu D'Aalen, Museu de Traer, etc. Disposen d'una gran quantitat i molt alta qualitat, de reconstruccions de material i vestuari, tant de la vida militar com de la civil. Destaquem les 11 tendes de legionaris (i una de centurió) fetes amb pells de cabra, seguint els originals arqueològics, així com peses d'artilleria de gran tamany.

Activitats :

ROSALIAE SIGNORUM

NOVETAT 2008

Religiositat i vida quotidiana en un campament legionari

Legio VII Gemina i Legio VI Victrix

Coneixem pel *feriale duranum* (un papir d'inicis del segle III dC, trobat a Síria) el calendari festiu i religiós d'una unitat legionària (Cohors XX *Palmyrenorum*). El papir ens presenta tot un seguit de cerimònies i celebracions que pel que sembla no era només característic d'aquella unitat de l'exèrcit sinó que segurament era el mateix a moltes unitats legionàries. Entre les celebracions mencionades en el papir trobem les *rosaliae signorum* o festa de les insígnies. Coneixerem una mica en que consistia aquesta festa i altres elements de la religió i el culte a les legions romanes.

"Apolinari a la seva senyora mare Tasucaria, moltes salutacions. Abans que res prego per la seva salut...sempre que us recordo no menjo ,ni bec, sinó que ploro... Agraeixo a Serapis i a la Bona Fortuna que mentre d'altres companys, treballen tot el dia picant pedres , jo com un príncep em passejo sense fer res..."

Aquest és l'inici d'una carta d'un legionari a casa seva. La seva similitud amb tantes d'altres del nostre temps ens colpeix. Coneixerem una mica el contingut d'aquestes cartes i els sentiments i vivències en un campament legionari romà.

Lloc jardins del Camp de Mart
Horaris dissabte 24 de maig : 20 h. (castellà)
diumenge 25 de maig : 13 h. (català)
Accés **Entrada lliure**

CASTRA NECESARIA

Els campaments de les legions romanes

La Legio VII Gemina i la Legio VI Victrix ens oferiran comentaris amb explicacions històriques sobre les característiques dels campaments legionaris; tasques dels agrimensors militars, les trinxeres, els *pila muralia*, la distribució interior , les tendes, etc.

Lloc jardins del Camp de Mart
Horaris divendres 23 de maig : 18 h (català)
dissabte 24 de maig : 10 h (castellà) 17,30 h (català)
diumenge 25 de maig : 10 h. (castellà)
Accés **Entrada lliure**

CAVALLERIA ROMANA

Timettroter (Alemanya)

Per segon any, aquest grup alemany especialitzat en demostracions de cavalleria antiga, oferirà al públic de Tarraco Viva unes exhibicions sobre cavalleria romana de parada i de lluita. Tota una demostració d'habilitat (cal recordar que els genets romans no coneixien els estreps i per tan era molt més difícil el controlar la muntura), i de reproduccions fidedignes d' armament i vestuari (amb màscares ritual segons les trobades al *limes* germànic). Aquest any amb més genets i cavalls, per oferir una visió encara millor del que era una unitat de cavalleria legionària romana.

Cavalleria legionària

Durant molt de temps els romans llogaven la cavalleria a pobles habitats a lluitar a cavall. Com exemple tenim els contingents de cavalleria germànica i gàl·lica utilitzats per Cèsar a la Guerra de les Gàl·lies. La cavalleria a les legions romanes s'utilitzaven sobretot per tasques de reconeixement, comunicació i enllaç. No obstant això a partir de l'alt-imperi es crearen unitats específiques per aglutinar els cossos de cavalleria, les *alae*. En les restes arqueològiques dels campaments d'aquestes unitats s'ha trobat abundant material (màsqueres, utensilis pels cavals i altres restes) que permeteren al grup Timettroter realitzar les seves reconstruccions amb un elevadíssim grau de fidelitat a l'original arqueològic.

Cavalleria esportiva

Els esports de la cavalleria es deia *hippica gymnasia*. Consistien en una sèrie d'exercicis de destresa, de gran lluïment, realitzades amb javelines de colors. Tant el genet com el cavall, anaven molt guarnits i destacaven les màscares que tapaven tota la cara del genet i de vegades del cavall. Nombroses troballes arqueològiques d'aquests guarniments han estat trobades a Anglaterra i Alemanya. Les màscares representaven rostres tant d'homes com de dones, la qual cosa fa pensar en representacions del tipus grecs contra amazones.

Lloc	Camp de futbol El Roqueral (Passeig Torroja)
Horaris	divendres 23 de maig : 20 h (català) dissabte 24 de maig : 13 h (castellà), 18,30 h (català) diumenge 25 de maig : 11,30 h (castellà)
Accés	Entrada lliure

VIDA QUOTIDIANA I MILITAR A LA TARDO ANTIGUITAT

Cohors I Gallica

Iruña-Veleia (País Basc)

Aquest grup de reconstrucció del País Basc recrea una unitat de legionaris baix- imperial (s. IV i V dC). La major part dels integrants del grup són arqueòlegs que estan treballant des de fa anys en el jaciment romà més important del País Basc, el de l'antiga ciutat de Veleia, molt a prop de l'actual Vitòria.

La Cohors I Gallica ens oferirà demostracions i comentaris històrics dels darrers segles de l'Imperi, quan ja estava sotmès a les influències de les tribus bàrbares i de la religió oficial: el cristianisme. Veurem els canvis experimentats en l'armament, el vestuari i les tàctiques militars; això ens permetrà tenir unes nocions de l'evolució de l'exèrcit romà.

Activitats:**OCI I PODER A LA TARDO ANTIGUITAT****NOVETAT 2008**

Podrem veure aspectes de la vida diària dels romans dels segles IV i V dC, entre ells una cacera com la representada al mosaic que es conserva a la cúpula de la vil·la de Centcelles.

Ens mostraran, també, com era l'uniforme, l'armament i les tàctiques de batalla dels exèrcits d'aquest període.

Organitza : Museu Arqueològic Nacional de Tarragona

Lloc Vil·la romana de Centcelles (*)
Afores, s/n (Constantí)

Horaris dissabte 24 de maig : 11 h i 17 h
diumenge 25 de maig : 11 h

Accés Comentaris en castellà
Activitat gratuïta amb reserva prèvia
Informació i Reserves
De dilluns a divendres - de 8 a 15 h al T. 977 25 15 15
dissabte de 9:30 a 18 h i diumenges de 10 a 14h : al T. 977 23 62 09
mnat@mnat.cat . www.mnat.cat

DE CACERA A CENTCELLES**NOVETAT 2008**

Activitat adreçada als grups escolars

Amb el grup de reconstrucció històrica Cohors I Gallica, d'Iruña Veleia, podreu participar en una cacera seguint els passos que ens mostra l'escena conservada al mosaic de la cúpula d'aquesta vil·la, així com en altres tallers sobre vida quotidiana i militar dels romans dels segles IV – V dC.

Organitza : Museu Arqueològic Nacional de Tarragona

Lloc Vil·la romana de Centcelles
Afores s/n (Constantí)

Horaris dissabte 23 de maig

Accés Comentaris en castellà
Activitat gratuïta amb reserva prèvia
Informació i Reserves
De dilluns a divendres - de 8 a 15 h al T. 977 25 15 15
dissabte de 9:30 a 18 h i diumenges de 10 a 14h : al T. 977 23 62 09
mnat@mnat.cat . www.mnat.cat

(*) El MNAT ofereix la possibilitat de desplaçament fins a la vil·la romana de Centcelles amb autocar, per a aquelles persones que no disposen de vehicle propi. Per a utilitzar aquest servei gratuït serà necessari recollir un tiquet a les dependències del Museu Arqueològic. Places limitades.

Informació: Tel. 977 25 15 15 / 977 23 62 09

MÓN IBÈRIC, CELTIBÈRIC I GREC

MÓN IBÈRIC

EQUIP DE RECONSTRUCCIÓ HISTÒRICA DE LA CIUTADELLA IBÈRICA DE CALAFELL

Ibercalafell. Calafell (Tarragona)

Es tracta d'un dels grups més veterans a les jornades Tàrraco Viva i un dels millors exemples que hi ha a tot l'Estat sobre l'eficàcia divulgativa de la reconstrucció històrica. Escenificaran diferents activitats al voltant de la vida quotidiana en un poblat ibèric per apropar al públic actual la cultura i la civilització d'aquest poble que habitava les nostres terres abans de l'arribada dels romans.

Activitats :

RITUAL DE CREMACIÓ D'UN CABDILL IBÈRIC

El ritual funerari ibèric, implicava a la família, les divinitats, la comunitat i el propi difunt. En aquesta representació Ibercalafell apropa al públic als rituals que es duïen a terme per acomiadar a un cabdill guerrer, i aconseguir que el seu viatge a l'altre món fos propici.

A tal efecte, es podrà observar la cremació del difunt, així com el seu enterrament, acompanyat d'un sumptuós banquet funerari i els rituals considerats necessaris per acomiadar al difunt i assegurar-li una bona vida a l'altre món. Tot, acompanyat de les explicacions d'un dels arqueòlegs del nostre equip i de la presentació d'algun dels guerrers i personatges que hem recreat.

Lloc Jardins del Camp de Mart
Horaris divendres 23 maig : 17.15 h (català)
Accés **Entrada lliure**

LES DESIGUALTATS SOCIALS A L'ÈPOCA IBÈRICA

En el món ibèric es van arribar a desenvolupar diferents classes socials, sorgint una noblesa que controlava el comerç, la política i la producció agropecuària, tot establint llaços d'amistat amb altres cultures mediterrànies i servint de pont per l'arribada de noves modes i productes. D'altra banda, aquesta noblesa emergent no hauria pogut funcionar sense l'existència d'una classe camperola, encarregada de produir els excedents agrícoles i ramaders necessaris per comerciar amb els pobles foranis.

Amb aquesta representació, Ibercalafell procura apropar al públic a les grans diferències que existien a la vida quotidiana d'ambdues classes socials, mostrant un dia a la vida de dues famílies, la del noble Utilatie i la del camperol Ortinbe. Així mateix, seguint les indicacions d'un dels nostres arqueòlegs, que presentarà diversos guerrers i personatges recreats, podran apropar-se a com eren i com vivien els ibers.

L'escena ens presenta dues cases ibèriques, una d'un pagès pobre (Ortimbe) i l'altra d'un noble cabdill iber (Utilatie). Al llarg de l'escena veiem com viuen uns i altres i com s'interrelacionen, ja que Ortinbe treballa pel cabdill iber.

Lloc Jardins del Camp de Mart
Horaris dissabte 24 de maig : 12 h (castellà)
Accés **Entrada lliure**

SOCIETATS CONSTRUÏNT, CONSTRUÏNT SOCIETATS

NOVETAT 2008

La història d'un poble, les seves tradicions, la seva cultura, deixa una empremta indeleble a la seva manera de construir les cases i els pobles en què viuen. D'altra banda, la seva manera de construir i organitzar-se, també condiona en gran part la seva manera de viure.

Els proposem un viatge des de les arrels del món ibèric fins a la seva desaparició, en la que podrem veure com es van adoptar noves idees urbanístiques, edificant nous poblats i fortificacions, fins el seu abandonament degut a la conquesta romana, coneixent a nobles com Atinbelaur i el consell d'ancians, ibers romanitzats com Lucius Iskerbeles, púnics com el mercader Azerbaal,...

Aquest viatge els portarà al llarg del temps i de part del territori ocupat pels ibers al llarg del temps, passant per la Cossetània, l'Edetània i la Laietània, on veurem el naixement, l'apogeu i la desaparició d'una cultura durant molt temps oblidada.

Lloc Jardins del Camp de Mart
Horaris dissabte 24 de maig : 18 h (català)
 diumenge 25 de maig : 12 h (castellà)
Accés **Entrada lliure**

ESPAI DE LA CULTURA IBÈRICA

A part d'aquestes demostracions, el grup Ibercalafell, oferirà comentaris sobre la vida i la cultura ibèrica en l'espai dedicat a aquesta cultura. Tanmateix atendran qualsevol consulta que se'ls vulgui realitzar, sobre aquesta civilització anterior a la romana.

Lloc jardins Camp de Mart
Horaris divendres 23 de maig : de 17 h. a 20.30 h
 dissabte 24 de maig : de 10 h. a 15 h. i de 17 h. a 20,30 h.
 diumenge 25 de maig : de 10 h. a 15 h
Accés Comentaris en català i castellà
Entrada lliure (grups reduïts)

MÓN CELTIBERIC

ASOCIACIÓN CULTURAL CELTIBÉRICA TIERRAQUEMADA Numancia (Garray-Soria)

Grup de reconstrucció històrica sorgit a l'entorn del jaciment arqueològic de Numancia. Des de fa alguns anys realitza tasques de dinamització del jaciment amb la recreació de diferents episodis de les guerres numantines. El grup està assessorat per l'actual director de les excavacions de Numancia i professor de la Universitat Complutense de Madrid el Dr. Alfredo Jiménez. A Tarragona realitzaran demostracions amb comentaris històrics al voltant de la vida quotidiana (vestuari, estris artesanals, armament...) i el govern d'una ciutat celtibèrica a través de dues assemblees: la dels ancians (*seniores*) i la dels joves (*juniores*), l'elecció dels cabdills militars, etc.

Aquesta associació organitza des de fa dos anys el festival "Keltiberoi" dedicat a la cultura celtibèrica. El festival té lloc al mateix poble de Garray, al costat del jaciment arqueològic de Numancia. Es tracta d'un exemple de festival de divulgació històrica que com Tàrraco Viva es centra absolutament en la divulgació històrica. Per aquest motiu els seus responsables han estat convidats a participar com a ponents a "Història Viva" Trobada Internacional sobre Festivals Romans a Europa.

Activitats:

LA VIDA DELS CELTIBERS

Com vestien? Què menjaven? Com lluitaven? Com s'organitzaven?. Un ampli ventall de respostes per a donar a conèixer els aspectes més rellevants de la civilització celtibèrica de l'interior d'Hispania.

Lloc Jardins del Camp de Mart
Horaris dissabte 24 de maig : 12.30 h i 18.30 h
 Comentaris en castellà
Accés **Entrada lliure**

ELS RITUALS FUNERARIS DELS CELTIBERS

Demostració que reconstrueix el ritual de la incineració, el més freqüent entre els celtibers. Després de la preparació del cadàver es realitza la incineració a la pira funerària, juntament amb els objectes personals del difunt.

Un segon ritual d'enterrament és el d'aquells que morien en combat. En aquest cas, el cos era exposat per a ser devorats per voltors.

Lloc Jardins del Camp de Mart
Horaris dissabte 24 de maig : 22 h (castellà)
Accés **Entrada lliure**

ESPAI DE LA CULTURA CELTIBÈRICA

A part de les demostracions abans esmentades, i en un espai reservat a aquest grup, hom podrà veure i consultar diferents temes relacionats amb la cultura celtibèrica.

Lloc Jardins del Camp de Mart
Horaris dissabte 24 de maig : de 10 h. a 15 h. i de 17 h. a 20 h.
 Comentaris en castellà
Accés **Entrada lliure** (grups reduïts)

MÓN GREC

ATHENEA PRÓMAKHOS

**Associació de Reconstrucció Històrica d'Època Grega.
Espanya**

Aquest grup va néixer amb la intenció d'estudiar i recrear als guerrers grecs de finals del període arcaic, fins a les guerres mèdiques i els inicis del període clàssic, és a dir als voltants del segle VI-V aC. Realitzen demostracions amb reconstruccions de vestuari i armament corresponents a aquest període històric i de la cultura grega, que tanta importància i influència va tenir en la civilització romana, hereva en gran part de la Grècia clàssica. Es tracta doncs d'una bona oportunitat per tal de conèixer millor una de les cultures més influents i importants de l'antiguitat clàssica mediterrània.

Activitats:

DEMOSTRACIÓ SOBRE L'EXÈRCIT GREC ANTIC

El vestuari, l'armament i la *panoplia* militar dels exèrcits grecs. Tàctiques i estratègies. Comentaris sobre la composició i classes socials dels exèrcits que varen derrotar al poderós imperi persa.

Lloc	camp de futbol El Roqueral
Horaris	divendres 23 de maig : 19,30 h. dissabte 24 de maig : 12,30 h. i 18 h. diumenge 25 de maig : 13 h.
	Comentaris en castellà
Accés	Entrada lliure

ESPAI DE LA CULTURA GREGA

A part de les demostracions esmentades, aquest grup realitzarà comentaris i atendrà consultes en un espai reservat a la cultura grega clàssica.

Lloc	camp de futbol El Roqueral
Horaris	divendres 23 de maig de 17 h. a 20 h. dissabte 24 de maig de 10 h. a 14 h. i de 17 h. a 20 h. diumenge 25 de maig de 10 h. a 14 h.
Accés	Entrada lliure (grups reduïts)

GLADIADORS

Les lluites de gladiadors a Roma

Istituto Ars Dimicandi
Itàlia

Un cop més aquest grup, habitual col·laborador de les jornades, ens oferiran un seguit de demostracions amb comentaris per tal d'apropar-nos, amb el màxim de rigor, al món dels gladiadors de l'antiga Roma

Activitats:

LUDI GLADIATORI PUGILUMQUE

Demostració sobre el combat entre gladiadors

El Ludus

Breu introducció històrica sobre el naixement de les escoles de gladiadors . Breu descripció del *Ludus*: area d'entrenament, la zona de culte, la infermeria, les habitacions dels gladiadors, etc.

Tecnica

El tipus de combatiment dels gladiadors va arribar a influir en les tècniques de lluita de les mateixes legions romanes. En aquest apartat veurem les similituds i diferències entre tots dos tipus de lluita.

Munera

La desfilada prèvia (*pompa gladiatoria*), la *probativo armorum* (selecció d'armes) i els combats (*provocatores, thraecis, mirmillones, retiarii, secutores*)

Acabat el darrer combat, s'explicarà el ritual de la vida i de la mort.

Lloc recinte monumental de l'Amfiteatre romà

Horaris dissabte 24 maig : 17 h

Comentaris en italià

Accés **Entrada gratuïta amb INVITACIÓ**

PALESTRA GLADIATORIA

Visites didàctiques comentades

- *Pugilatus caestis*, el pugilat a l'antiguitat
- Els gladiadors: *Mirmilló-Traci / Secutor-Reciari*

Lloc recinte monumental de l'Amfiteatre romà

Horaris dissabte 24 maig : 11 h 11.30 h 12 h i 12.30 h
diumenge 25 maig : 11 h 11.30 h

Comentaris en italià

Accés **Entrada lliure** (aforament limitat)
Presentar-se 15 minuts abans de l'activitat

LUDI APOLLINARES**NOVETAT 2008****Jocs de gladiadors en honor del deu Apolo**

En col·laboració amb el grup de Tarragona, Nemesis i els grups Ludi Scaenici i Musica Romana, l'Istituto Ars Dimicandi ens oferirà una nova demostració que constituirà sens dubte un gran pas en la seva dilatada experiència professional.

Lloc recinte monumental de l'Amfiteatre romà

Horaris diumenge 25 maig : 17.30 h

Comentaris en català i castellà

Accés **Entrada gratuïta amb INVITACIÓ**

ARTIFEX**Artesans i artesanía al món romà****FORUM TRAIANI****Alemanya**

Grup alemany especialitzat en realitzar rèpliques de mosaics romans i perruqueria femenina de l'època alt- imperial. Aquest grup ha realitzat treball per a nombrosos museus i jaciments arqueològics d'Alemanya

El grup també ofereix rèpliques de materials romans : estris d'escriptura, ceràmica i mobiliari, entre d'altres.

JEAN-LOUIS TALY**França**

Joieria romana

Aquest artesà francès, reconstrueix peces de joieria segons models trobats en jaciments arqueològics.

El mateix artesà realitzarà demostracions de la manera de treballar dels artesans joiers romans

AURIFICINA TREVERICA**NOVETAT 2008****Alemanya**

Ira König (estudis d'arqueologia i història de l'Art a París i Treveris, restauradora d'objectes de metall i mosaics , restauradora del Landesmuseum de Treveris) està especialitzada en; rèpliques de peces arqueològiques de l'antiguitat (joies d'or, mosaics...)

Erik König, està especialitzat en rèpliques d'armament romà, estàtues, vaixelles i mobles antics

RÖMERCORTE-OPLADEN**Espai de la vida domèstica a Roma****Alemanya**

El grup alemany Legio VI Victrix ens ofereix un espai on poder contemplar elements de la vida quotidiana d'època imperial; moda femenina, pentinats, mobles domèstics, cuina etc.

Lloc Jardins del Camp de Mart

Horaris divendres 23 de maig : de 17 h a 20.30 h
dissabte 24 de maig : de 10 h a 15 h i de 17 h a 20.30 h
diumenge 25 de maig : de 10 h a 14 h

Accés **Entrada lliure**

TEATRE CÒMIC ROMÀ

Les Farses Atel·lanes

(Farsa de *Pappus*, Farsa de *Bucco* i *Manduccus*, Farsa de *Maccus* i *Dossennus*)

Aula de Teatre de la Universitat Rovira i Virgili Tarragona

L'any 2001 l'Aula de Teatre de la URV sota la coordinació pedagògica i artística de Zona Zàlata van encetar una via d'investigació i reconstrucció al voltant de les farses Atel·lanes, un gènere teatral menor però genuïnament romà. Com a resultat d'aquest treball va ser la Farsa de *Pappus*, complementada posteriorment amb la Farsa de *Bucco* i *Manduccus* i la Farsa de *Maccus* i *Dossennus* i que millor que per celebrar el Xè aniversari de Tàrraco Viva que recuperar aquest treball i gaudir de la farsa com a eina de crítica i reflexió al voltant de la vida quotidiana. També volem aprofitar aquest moment per estrenar la versió castellana de la Farsa de *Maccus* i *Dossennus* l'única nos presentada en públic.

El nom d'aquest gènere prové de la ciutat d'Atella (la Campania italiana) des d'on es va popularitzar cap el segle III aC. Consistia en peces còmiques breus, desenfadades i sovint grolleres, que s'intercalaven entre les tragèdies o les comèdies en jornades teatrals. A partir d'uns personatges tipificats i fixos es desenvolupaven arguments d'embolics i de costums amb un marcat to burlesc, sarcàstic i groller. La capacitat d'improvisació dels actors a partir dels trets del seu personatge era un recurs important per a l'èxit de Farsa.

Personatges:

Pappus, el vell estúpid libidinós i avar.

Maccus, el jove tan ximplet com vanitós.

Dossennus, el geperut astut, enredaire i libidinós.

Bucco i *Manduccus*, els dos criats bocamoll el primer i golafre el segon, encara que aquests trets són perfectament intercanviables i complementaris entre ells dos.

Lloc Muralles-Torre de Minerva (entrada per Passeig Torroja)

Horaris divendres 16 de maig a les 22 h. (català)
dissabte 17 de maig a les 22 h. (català)
divendres 23 de maig a les 22 h. (català)
dissabte 24 de maig a les 22 h. (castellà)

Accés **Entrada de pagament:** 4 €
venda d'entrades a www.servicaixa.com

Teatre còmic popular a l'antiga Roma

Comentaris sobre els teatre romà antic

Amb l'escenografia i part del material d'atrezzo de les farses atel·lanes, membres de l'aula de teatre ens oferiran uns comentaris del seu treball d'investigació sobre una part del que va ser el teatre més popular a l'antiga Roma; les comèdies.

Lloc Muralles-Torre de Minerva (entrada per Passeig Torroja)

Horaris diumenge 25 de maig a les 10 h. i a les 11 h.
Comentaris en castellà

Accés **Entrada lliure**

DE MUSICA **Els sons de l'antigüitat**

I Festival d' Arqueomúsica del Món Antic.

ACTIVITAT DE NOVA CREACIÓ

Des de fa unes dècades, ha sorgit un interès especial en descobrir la música de les cultures de l'antigüitat. L'arqueologia experimental, ha dut a terme un treball importantíssim en aquest camp. Sense que siguin encara molt nombrosos, han anat apareixent grups d'investigadors de la música antiga en varis indrets d'Europa. Així , la música de l'antic Egipte, del món celta, de la Grècia clàssica o del mateix món romà, ha renascut gràcies a estudiosos i músics que s'han apassionat amb la recerca dels sons de l'antigüitat. Pretenem amb aquesta nova activitat que en successives edicions, el públic de Tàrraco Viva pugui conèixer i apropar-se als sons fascinants de les antigues cultures mediterrànies i europees. Cada any, intentarem apropar-nos a una d'aquestes cultures i la seva música, el seu alè creatiu, espiritual i cultural.

El cicle està coordinat per Roberto Stanco i Cristina Majnero. Membres fundadors d'un dels grups pioners en la reconstrucció musical com es Ludi Scaenici, en aquesta primera edició ens han preparat unes activitats que permetran conèixer una mica millor la música en el món romà.

Activitats:

Conferències

"Sonus et vox, latinae auditiones"

Professor Giorgio Monari

Departament d'estudis musicals de la Universitat de la sapienza a Roma

Una xerrada sobre el paper i la importància del so musical en la cultura llatina.

Lloc Sala d'Actes de l'Antiga Audiència

Horaris divendres 23 de maig a les 18 h.

Es facilitarà un resum en català i castellà)

Projeccions d'imatges

Accés **Entrada lliure**

"Le vie degli strumenti musicali verso l'antica Roma"

Emiliano Licastro

Músic

Aquest músic i especialista en arqueologia musical, ens proposa una xerrada sobre la història i el paper dels diferents instruments musicals de l'antiga Roma.

Lloc Sala d'Actes de l'Antiga Audiència

Horaris dissabte 24 de maig a les 18 h.

Es facilitarà un resum en català i castellà)

Projeccions d'imatges

Accés **Entrada lliure**

Concerts demostració

Ludi Scaenici **Itàlia**

Aquest grup , antic col·laborador del nostre festival ens oferirà una selecció dels seus treballs de recerca sobre la música antiga romana. Amb molts seguidors entre el nostre públic, es tracte d'una oportunitat més per a gaudir d'un dels millors grups d' arqueologia experimental que al mateix temps ofereixen un producte musical de gran qualitat. Durant el concert, els membres d'aquest grup ens oferiran comentaris i projeccions d'imatges arqueològiques que ajudaran a comprendre millor el significat i el paper de la música en el context del a cultura romana.

Lloc Sala d'Actes de l'Antiga Audiència
Horaris divendres 23 de maig a les 22 h.
Accés **Entrada de pagament : 4 €**
 venda d'entrades a www.servicaixa.com

Música Romana **Alemanya**

novetat 2008

Habituals col·laboradors en festivals romans europeus (festivals de Xanten i Villa Borg a Alemanya, entre d'altres) realitzaran per primer cop al nostre país dos concerts . A destacar la reconstrucció que han realitzat d'un òrgan romà, seguint les restes arqueològiques aparegudes d'aquest instrument musical.

Lloc Sala d'Actes de l'Antiga Audiència
Horaris Dissabte 24 de maig a les 20 h. i a les 22 h
Accés **Entrada de pagament : 4 €**
 venda d'entrades a www.servicaixa.com

ROMANORUM VITA**NOVETAT 2008****Vida i costums dels antics romans****Associació Projecte Phoenix
Tarragona**

Les ciutats romanes són les autèntiques protagonistes de la "*civitas*" o "civilització" romana. Ciutats treballadores, amb gran vitalitat social, econòmica i política que es materialitzava en ciutats ordenades i amb un ric teixit de serveis públics i també amb una enorme quantitat de creences i rituals que envaeixen la vida quotidiana.

El carrer vertebrava l'encontre entre la vida privada i la pública. És l'espai de relacions per excel·lència. Espai de trànsit, de pas, però també de trobada; és l'espai de l'espera dels clients a la *salutatio* matutina, de cerimònies religioses com el culte als *lares compitales*, espai de la lluita política, espai comercial on tot es pot comprar i vendre.

Lloc Centre social i cultural Tarragona (Fundació La Caixa)

Horaris divendres 16 de maig a les 19 h. i a les 20,30 h.
dissabte 17 de maig a les 12 h. i a les 20,30 h.

Accés Comentaris en català
Activitat gratuïta amb INVITACIÓ

Organitza: Fundació la Caixa

Imprescindible recollir invitació en el propi Centre (Cristòfor Colom 2), des del dia 5 de maig fins a l'hora de començament de cada sessió, o fins a exhaurir les localitats. Màxim dues invitacions per persona i sessió.

Aquesta activitat es tornarà a realitzar en forma d'exposició comentada :

Lloc Camp de Mart

Horaris divendres 23 de maig a les 19 h. (català)
dissabte 24 de maig a les 11 h. (castellà)
diumenge 25 de maig a les 11 h. (català)

Accés **Entrada lliure**

MUNDUS PATET**NOVETAT 2008****Culte als esperits dels avantpassats a l'antiga Roma****Nemesis, arqueologia i difusió cultural (Tarragona)**

Livi afegia que no hi havia lloc a Roma que no estigués impregnat de religió i que no estigués ocupat per alguna divinitat o esperit.

La Llei de les XII Taules és el text que cita els *manes* (esperits dels morts) per primera vegada. En ella es diu que els romans consideraven els esperits dels morts com a divinitats i era recomanable, per tant, afavorir i contentar el seu culte amb rituals i records. Aquests déus, que eren diferents a aquells que es veneraven als temples, no tenien forma ni personalitat definida, i devien honorar-se en la intimitat de cada família. Segons Cató, tres cops a l'any calia fer un simulacre d'obertura del *mundus*, el lloc subterrani on resideixen els *manes*, per tal d'apaivagar-los i regenerar el record dels difunts, tant important en la societat romana.

Lloc Fòrum de la Colònia

Horaris divendres 16 de maig a les 22 h. (català)
dissabte 17 de maig a les 22 h. (català)
divendres 23 de maig a les 21,30 h. (castellà) i a les 23 h. (català)
dissabte 24 de maig a les 21,30 h. (català) i a les 23 h. (castellà)

Accés **Activitat gratuïta amb INVITACIÓ**

MITRAEUM**NOVETAT 2008****Iniciació als misteris de Mitra****Nemesis, arqueologia i difusió cultural (Tarragona)**

Mitra és el deu iranià nascut miraculosament de la roca abans de la creació del món, del qual n'és el creador. Aquesta divinitat simbolitza la llum que combat la foscor i fa fugir els mals esperits i el seu nom significa "tractat" o "aliança".

El culte mitraic implantat al món romà esdevingué molt popular en època imperial, era només per homes, molt jerarquitzat, organitzat en graus i místic. Mai va ser un culte oficial ni una religió d'Estat. Malgrat això, va estar molt vinculat al món militar i als més alts nivells de l'administració pública.

Els espais on es realitzaven les seves cerimònies ocultes eren els *mithraea*, petits temples, sovint subterrànics, decorats com si fossin una cova natural que simbolitzava l'univers i on s'han trobat pintures, escultures i mosaics referents al culte a Mitra. Cal destacar la *tauroctonia* o representació del déu en el moment de matar i vessar la sang d'un toro.

El focus de la religió mitraica era l'acte iniciàtic, imprescindible per formar part del culte i molt proper a l'experiència de la mort. Així, l'individu naixia a una nova realitat i a una nova vida i se'l considerava *natus et renatus*. Resten poques referències antigues sobre aquests rituals secrets i són les restes arqueològiques les que proporcionen una major informació sobre aquest culte místic.

Lloc Murallès-Cos de Guàrdia (entrada per Portal del Roser)

Horaris divendres 23 de maig a les 21,30 h. (català) i a les 23 h. (castellà)
dissabte 24 de maig a les 21,30 h. (castellà) i a les 23 h. (català)

Accés **Activitat gratuïta amb INVITACIÓ** (aforament limitat)

ROMA ARCANA**Màgia, superstició i religió a Roma****NOVETAT 2008****THALEIA. Grup de Reconstrucció Històrica Romana (Tarragona)**

Des dels temps més remots, els homes s'han sentit atrets per les forces del més enllà, de d'obscur. Pràctiques com la "oniromància" (interpretació dels somnis), el *vudú*, la *màgia del "amarri"* mitjançant nusos, les malediccions escrites amb tauletes de plom (*defixionum tabellae*), l'astrologia, els amulets de protecció... eren habituals en el món romà des de la seva més remota història. Molt d'hora, els rituals màgics, les supersticions i les creences religioses ocuparan un lloc important en les seves vides. El poble romà va participar molt activament en rituals tant relacionats amb la religió de l'Estat com aquells que els transportaven a un món obscur i maligne i que es duia a terme amb una finalitat destructiva. Tot i que tots aquells rituals d'endevinació relacionats amb la religió eren practicats per homes (*arúspices*, *augures*...) els que pertocaven a la màgia eren destinats a les dones.

Els sacerdots *auguris* eren considerats els més antics de Roma, si bé els auspicis també podien ser interpretats per els magistrats. L'*Augur* predeia un bon o dolent auguri tot observant el vol de les aus, per exemple. L'*Arúspice* llegia les entranyes dels animals (*extispicina*) i presagiava si era un bon moment per a realitzar un acte o no, o interpretava fenòmens meteorològics com el tro o el llamp. Aquests tipus de personatges eren consultats sobre tot per emperadors i militars tot i que a l'àmbit particular també eren reclamats.

El poble romà desconeixia la paraula *Màgia* i *Magus* fins l'època d'August. En aquell moment es comença a utilitzar aquests termes per els rituals aliens i vinguts del Pròxim Orient. Eren els "veneficii", persones que actuaven contra d'altres utilitzant mètodes "invisibles" o màgics a més a més d'utilitzar les paraules (*carmina maleficia*), els unguents, les potingues, drogues, verins... Amb el pas del temps als practicants de la màgia se'ls anomenava de diverses maneres segons els mètodes emprats: *goetes* o "embruixadors corrents", *teurgos* o practicants de l'alta màgia, *hariolus*, *vates* o endevinadors oficials del destí, *striges* o vampirs i *sagae* o dones que predeien esdeveniments futurs.

La superstició estava a l'ordre del dia en el món romà i tot i que avui ens pugui semblar ridícul, som hereus directes de les seves pràctiques i creences. Com a exemple podríem dir que a Roma era habitual tenir claus extrets de tombes en el llinda de les cases per a arruixar als dolents esperits, sempre alhora d'entrar en una cambra ho feien amb el peu dret o es tallaven els cabells segons els cicles de la lluna. Utilitzaven així una infinita d'amulets protectors entre els quals destaquen el *fascinum* (falo), la *fica* (higa o puny tancat amb el dit polze entre l'índex i el cor) i l'*ull* (ja fora pintat de blau o representant al sol). Tots ells allunyaven el "mal d'ull" o les mirades envejoses de la gent.

Lloc Circ romà (entrada per Passeig St. Antoni)

Horaris divendres 16 de maig a les 22 h. (català)
dissabte 17 de maig a les 22 h. (català)
divendres 23 de maig a les 21,30 h. (català) i a les 23 h. (castellà)
dissabte 24 de maig a les 21,30 h. (castellà) i a les 23 h. (català)

Accés **Activitat gratuïta amb INVITACIÓ**

ARS MEDICA**La Medicina a Roma.****THALEIA. Grup de Reconstrucció Històrica Romana (Tarragona)**

La Medicina a Roma va tenir un desenvolupament inicial essencialment religiós. En els alts del *Quirinal* havia un temple a *Dea Salus*, la deïtat que regnava sobre totes les altres relacionades amb la malaltia, entre les quals estaven *Febris*, la deessa de la febre, *Uterina*, que cuidava de la ginecologia, *Lucina*, encarregada dels parts, *Fessonia*, senyora de la debilitat i de la estenia, etc. Com en altres cultures, la medicina sobrenatural romana va conservar la seva vigència i la seva popularitat fins a molt després de la caiguda de l'Imperi Romà; la seva naturalesa essencialment religiosa la va permetre integrar-se amb les teories mèdiques que van sorgir a l'Imperi bizantí i que va prevaler durant tota l'Edat Mitja.

Durant el segle I a.C. es va produir un renovat interès per la medicina, i especialment per la cirurgia. Es va intensificar la experimentació amb drogues, la farmacologia i la cirurgia externa. La influència de la medicina grega va fer-se sentir d'una manera pausada a la societat romana. Els romans més primitius consideraven als déus com amos i senyors suprems i governants de totes les coses, de manera que tots els esdeveniments es produïen en virtut de la seva intervenció directa, de la seva saviesa i del seu poder.

La medicina romana era essencialment grega, però els romans van fer tres contribucions fonamentals: 1) els hospitals militars o *valentudinaria*, 2) el sanejament ambiental, i 3) la legislació de la pràctica i de la ensenyança mèdica.

Es va prendre dels grecs la norma de destinar a alguns membres de la milícia als serveis de l'exèrcit. Seria difícil establir si hauria realment un equip mèdic o si es tractava simplement de destinar a alguns soldats posseïdors de la inclinació i els coneixements necessaris a la tasca d'auxiliar als seus companys.

A més, es va establir un servei mèdic públic, en el qual, la ciutat contractava a més d'un metge (*archiatri*) i els hi proporcionava local i eines per que poguessin de manera gratuïta a qualsevol persona que sol·licités la seva ajuda. Els salaris d'aquests professionals els fixaven els consellers municipals. També es va organitzar el servei mèdic de la casa imperial, i molts dels patricis retenien de manera particular a més d'un metge per que atenguessin a les seves famílies. Amb el temps, també es va legislar que l'elecció d'un metge al servei públic hauria de ser aprovada per altres set membres d'aquest mateix servei. Les places eren molt sol·licitades per que els titulars estaven exempts de pagar impostos i de servir en l'exèrcit. El govern els estimulava a que prenguessin estudiants, per el que podien rebre ingressos addicionals.

Lloc Fòrum Provincial-Pretori romà (Sala del sarcòfag d'Hipòlit)
Horaris dissabte 17 de maig a les 12 h. (català)
dissabte 24 de maig a les 11 h. (català) i a les 12,30 h. (castellà)
diumenge 25 de maig a les 11 h. (castellà) i a les 12,30 h. (català)
Accés **Activitat gratuïta amb INVITACIÓ**

CARMINA CANERE**L'art de la música a l'antiga Roma****THALEIA. Grup de Reconstrucció Històrica Romana (Tarragona)**

La música sempre acompanyava als moments d'esbarjo a tots els habitants de les ciutats. Quan un noble volia afalagar amb un bon banquet a un notable grup d'amics sempre complementava aquest gest amb l'actuació de flautistes i ballarines que feien les delícies del públic. Als amfiteatres i circs hi havia una orquestra que amenitzava els millors moments o, simplement, feia passar millor el temps als espectadors. Així mateix, es podien trobar grups reduïts d'artistes als carrers propers al Fòrum que oferien el seu art per unes poques monedes. Trobem instruments de vent, percussió, corda i hidràulics, com pot ésser l'òrgue, per completar una orquestra.

Coneixem que a Roma i el Laci es van desenvolupar formes de cant ritual, monòdic i coral, però no es va conservar cap testimoni de les antigues formes musicals. Ens han quedat alguns fragments de textos cantats i indicacions sobre els modes d'execució dels cants.

Al teatre a vegades el cant i la dansa acompanyaven les burles jocosos que els actors intercanviaven amb els espectadors. En la tragèdia, les parts cantades, monòdies i duets s'alternaven amb el diàleg parlat. En la comèdia els *cantica* (parts cantades de l'obra) s'alternaven freqüentment amb els *deverbia* (parts recitades de l'obra) i a les mitges parts s'inserien execucions musicals amb *tibiae* (flauta).

Al final de la República van ser freqüents els concerts en els que s'exhibien imponents masses corals i grans orquestres reforçades amb instruments de música militar (*tuba*, *lituus*, *bucina*, *cornu*). També s'emprava l'òrgue hidràulic o la *Kithara*.

En l'època imperial van arribar a Roma una gran quantitat d'instrumentistes, cantants i dansaires procedents de tot arreu.

Per la nostra part reproduïm tot un seguit d'instruments musicals de l'època com per exemple la *Tibia* (instrument de vent que podia estar fet de fusta, os, ivori, etc.); la *Syrinx* (denominada avui dia flauta de "Pan"); el *Crotalum* i el *Cymbalum* (percussió) i podran gaudir del so i les melodies que d'ells es desprèn.

Lloc	Fòrum Provincial-Pretori romà (Sala del sarcòfag d'Hipòlit)
Horaris	dissabte 17 de maig a les 18h. (català) dissabte 24 de maig a les 18 h. (català) i a les 19,30 h. (castellà)
Accés	Activitat gratuïta amb INVITACIÓ

LIBRATIO AQUARUM**NOVETAT 2008****L' art romà d'administrar les aigües****Isaac Moreno**

"L'any 312 a.C. el primer aqüeducte portava aigua d'excel·lent qualitat a Roma. A final de la vida de la gran ciutat, van ser deu els que subministraven prop de mil milions de litres d'aigua per dia. La meitat d'aquest impressionant subministrament era per els banys públics i la resta per a altres consums dels dos milions d'habitants de la ciutat. L'equivalència de 250 litres per habitant i dia és una quantitat superior a la que consumeixen avui moltes de les ciutats modernes com ara Londres o Nova York. L'any 1954, quatre d'aquests aqüeductes van ser renovats i van ser suficients per a satisfer les necessitats de la Roma moderna"

Isaac Moreno ja ha participat en diverses edicions de les jornades. Enginyer de professió és un apassionat i especialista en la recerca de les tècniques de medicació (*ars mensoria*) i el coneixement d'enginyeria del món romà. Ha col·laborat en nombrosos congressos científics sobre enginyeria romana. Aquest any, i en el nou marc de l'aqüeducte romà de Tarragona que millor que oferir-nos una sèrie de comentaris sobre la capacitat dels romans per a conduir i furnir les ciutats d'un element tan actual com l'aigua.

Lloc Aqüeducte romà de les Ferreres
Horaris Dissabte 24 de maig a les 10 h. i a les 17 h.
 diumenge 25 de maig a les 10 h.

Accés Comentaris en castellà
Entrada lliure

VIAE ROMANAE**Tots els camins porten a Tàrraco****Legio I Germanica**
Tarragona

Aquesta activitat consisteix en la recreació d'un lloc de control de camins, coneguts com a **statio**. En aquests indrets, es controlava el pas dels vianants, es fiscalitzava el transport de mercaderies, i servia alhora de hostalatge i establia per als cavalls i genets encarregats del servei postal romà.

La recreació consistirà en la reconstrucció d'una *statio*, al costat de la via així com dels personatges relacionats amb aquest ambient. S'explicarà al públic el sistema de control dels camins i els edificis relacionats amb la via: *stationes, mansiones, mutationes*, amb paral·lelismes amb edificis i serveis actuals.

Lloc Aqüeducte romà de les Ferreres
Horaris dissabte 24 de maig a les 11 h. (català) i a les 18 h (castellà)
 diumenge 25 de maig a les 11 h. (català)
Accés **Entrada lliure**

CURSUS PUBLICUS**El servei de correus a l'antiga Tàrraco****Legio I Germanica****Tarragona**

Les importants transformacions politico-socials de la creació de l'Imperi romà va donar lloc a grans moviments d'expansió. Les Legions tenien necessitat de desplaçar-se el més ràpidament possible, així que es crea una gran xarxa de camins per garantir un ràpid desplaçament de les tropes. Però aquestes vies ràpidament s'aprofitaran per ús administratiu o comercial. És així com es crea un servei de correu oficial: el "*cursus publicus*".

L'activitat consisteix en una explicació de en com s'articulava el servei de correus, qui ho duia a terme, així com els diversos suports que s'empraven per escriure les cartes i missatges, o els elements per garantir la inviolabilitat i secret del contingut.

Aquesta explicació constitueix un avanç de l'activitat "*Viae Romanae*", que tractarà aquest tema dins d'un context més ampli sobre les vies romanes i els seus usos.

Lloc Volta Pallol (Plaça del Pallol)
Horaris divendres 16 de maig a les 22 h. (català)
dissabte 17 de maig a les 22 h. (català)
Accés **Activitat gratuïta amb INVITACIÓ**

IN COEMETERIO**Reconstrucció d'un enterrament cristià al segle V dC.****Associació Cultural Sant Fructuós****Tarragona**

Per segon any consecutiu podrem gaudir d'una recreació d'un funeral cristià d'època tardo-romana a través de diversos quadres plàstics, des de l'arranjament i exposició del cadàver, passant pel seguici fúnebre, l'enterrament i, finalment, la pregària pels difunts. La recreació es realitza en el marc del claustre de la Catedral de Tarragona. Aquest espai fou zona cementirial en època tardo-romana i visigòtica vinculat a la Seu episcopal de la ciutat. Un audiovisual permetrà comprendre al públic l'evolució i transformació d'aquest espai al llarg del temps.

Lloc claustre de la Catedral
Dates dijous 15 de maig, divendres 16 de maig i dissabte 17 de maig
Horaris 21,45 h. (català), 22,15 h. (castellà), 22,45 h. (català), 23,15 (castellà)
Accés **Activitat gratuïta amb INVITACIÓ**

FIRES I TROBADES

ROMA ALS MUSEUS DEL MÓN

VI Fira Internacional de Museus, Ciutats, Monuments i Jaciments Arqueològics d'època romana

Sisena edició d'aquesta fira que pretén apropar al públic de Tàrraco Viva el món de l'antiga Roma a través de la informació de museus, monuments i jaciments arqueològics de diferents països europeus. Una bona ocasió per conèixer tota la riquesa del llegat històric de la civilització romana. Significa també una manera de intercanviar informació sobre el treball i les realitats de museus i institucions amb les seves aportacions a l'àmbit de la divulgació històrica. Una fira que s'està convertint en una referència internacional en el camp de la divulgació històrica del patrimoni monumental d'època romana.

Participaran en aquesta mostra*:

Tarragona

Museu d'Història de Tarragona
 Institut Català d'Arqueologia Clàssica (Tarragona)
 Museu Nacional Arqueològic de Tarragona –Xarxa Europea de Museus
 Museu del Port de Tarragona

Catalunya

Museu Arqueològic del Vendrell i Cambrils (Tarragona)
 Museu d'Història de Catalunya (Barcelona)
 Museu de Badalona
 Museu Nacional d'Arqueologia de Catalunya (Empúries)
 Fundació Ciutadella de Roses (Girona)
 Museu de Guissona (Guissona-Lleida)

Espanya

Complutum- Servicio de Arqueologia (Alcalà de Henares)
 Zaragoza romana (Diputació Saragossa)
 Museos de Zaragoza (Ayuntamiento de Zaragoza)
 Museu d'Història de València
 Consorci de la Ciutat Romana de Pollentia (Alcúdia)
 Conjunto arqueològic de Iruña- Veleia (Alava)
 Juliobriga (Museo Cantabria)
 Segovia romana
 Museo Arqueològic de Cartagena
 Fundación Teatro Cartagena
 Museo Arqueològic de Alicante
 Museo Arqueològic Provincial de Lugo
 Aula Arqueològica de Herrera de Pisuerga
 Segóbriga
 Museo Romano de Oïasso (Irún)
 Ruta celtiberica (Segeda)
 Museo arqueología subacuática (Cartagena)
 Museo Patrimonio de Málaga

Europa

Musée d'Arles Antique (França)
 Musée du Pont du Gard (França)
 Musée Gallo romain de Lyon (França)
 Musée du Villa Loupian (França)
 Museo de Conimbriga (Portugal)
 Comune di Pompei (Itàlia)
 Forma Urbis (Itàlia)

* pendent de confirmació definitiva

MUSEU CONVIDAT

El museu i ciutat convidada aquest any és el **Musée d'Arles Antique** de la ciutat d'Arles (França). Situada en un punt estratègic de la vall del Roïna, l'antiga colònia d' Arelate ens ha deixat un immens llegat del seu passat romà. L'amfiteatre, el teatre, les restes del Fòrum i del Circ conjuntament amb un importantíssim conjunt de peces arqueològiques, conformen uns dels patrimonis històrics de l'època romana més importants del món. Per aquest motiu la UNESCO els va declarar Patrimoni Mundial.

Lloc teatre-auditori del Camp de Mart

Horaris divendres 23 maig : de 17 h a 21 h
dissabte 24 maig : de 10 h a 15 h i de 17 h a 21 h
diumenge 25 maig : de 10 h a 15 h

Accés **Entrada lliure**

FÒRUM TARRACO**X Fira de Productes de Divulgació Històrica Romana**

Una fira especialitzada en oferir productes de museus, centres d'interpretació, artesanía arqueològica, grups de reconstrucció, etc. El públic de Tàrraco Viva hi podrà trobar objectes de mercaderia cultural i rèpliques arqueològiques o, senzillament, obtenir informació d'activitats relacionades amb el patrimoni històric d'època romana.

Participants :

- **NEMESIS. Arqueologia i difusió cultural**
- **CAMP D'APRENTATGE DE LA CIUTAT DE TARRAGONA. Divulgació per a escolars**
- **THALEIA. Grup de Recreació Històrica**
- **RICARDO CAGIGAL. Taller i rèpliques arqueològiques**
- **ARQUEODROMO. Rèpliques arqueològiques**
- **ATENEA. Rèpliques arqueològiques**
- **FANGUETI. Rèpliques arqueològiques**
- **ITINERE-LA MEDUSA. Empresa de guies i botiga especialitzada en mercaderia cultura del patrimoni**
- **CODEX-MOSAIC. Empresa de guies i botiga especialitzada en mercaderia cultural del patrimoni**
- **CLARMONT. Maquetista especialitzat en museus i monuments**
- **LEGIO I GERMANICA. Grup de reconstrucció històrica**
- **AMFÒRES ANTIGUES**
- **COLLEGIUM MUSIVARII. Reproducció de mosaics antics**
- **BRONCES ROMANOS. Rèpliques de troballes arqueològiques en bronze**
- **OLIMPOART. Recreacions peces arqueològiques**
- **AURIGA. Revista del món antic.**

Lloc Jardins del Camp de Mart

Horaris divendres 23 de maig : de 17 h a 21 h
dissabte 24 de maig : de 10 h a 15 h i de 17 h a 21h
diumenge 25 de maig : de 10 h a 15 h

Accés **Entrada lliure**

TABERNA LIBRARIA**Espai llibre****Gremi de LlibreTERS de Tarragona**

En unes jornades dedicades a la divulgació històrica no hi pot faltar el mitjà que durant segles ha estat el més habitual per difondre el coneixement humà: el llibre.

Literatura clàssica, història, art, novel·la històrica, assaig, filologia, edicions per a infants... tot el que vulgueu saber al vostre abast.

Lloc Jardins del Camp de Mart

Horaris divendres 23 de maig : de 17 h a 21 h
dissabte 24 de maig : de 10 h a 15 h i de 17 h a 21h
diumenge 25 de maig : de 10 h a 15 h

Accés **Entrada lliure**

Presentació llibre**novetat 2008**

El Gremi de LlibreTERS i l'editorial Esfera de los libros , es complauran en fer la presentació del llibre "Armas de Grecia y Roma" del professor de la Universitat Autònoma de Madrid i especialista en historia militar de l'antiguitat Fernando Quesada Sanz.

Lloc *Taberna Libreria* (jardins Camp de Mart)

Horaris dissabte 24 de maig : a les 19 h

Accés **Entrada lliure**

GASTRONOMIA**TARRACO A TAULA****XI Jornades de reconstrucció Gastronòmica romana****Associació Tàrraco a Taula (Tarragona)**

Per onzè any consecutiu, un seguit d'establiments gastronòmics ens permetrà degustar els sabors de l'antiga Roma. Recuperant i de vegades actualitzant receptes de plats romans, extrets de textos de l'època com el llibre "*De re-coquinaria*" d'Apici (el famós gastrònom de l'època d'August i Tiberi), hom podrà constatar les similituds i les diferències amb la cuina d'avui dia, tot i fent un viatge en el temps a través del paladar.

PARTICIPANTS:**Cerveseria L'Alhambra**

Estanislau Figueras, 51
Tel. 977 21 75 71

Restaurant l'Ànap

C/ Comte 14,
Tel. 977 25 38 25

Restaurant AQ

C/ Les Coques, 7
Tel. 977 21 59 54

Restaurant Els Arcs

C/ Sitges, 13
Tel. 977 21 80 40

Restaurant Barhaus

C/Sant Llorenç, 20-22
Tel. 977 24 47 70

Restaurant Degusta

C/ Cavallers, 6
Tel. 977 25 24 28

Restaurant Les Fonts de Can Sala

Ctra. de Valls, 62
Tel. 977 22 85 75

Husa Imperial Tarraco

Passeig de les Palmeres, s/n
T 977 23 30 40

Hotel Urbis Centre

Plaça Corsini, 10
T 977 24 01 16

Pâtisserie Palau

C/Unió, 22
Tel. 977 23 34 04

Restaurant Palau del Baró

C/ Santa Anna, 3
Tel. 977 24 14 64

Restaurant Píscolabis

C/ Martí d'Ardenya, 6
Tel. 977 23 48 51

Cafeteria Pla de la Seu

Pla de la Seu, 5-7
Tel. 977 23 04 07

Restaurant Sadoll

C/ Talavera
Tel. 977 24 4404

Fleca Artesana Tanet

Rambla Nova, 24
Tel. 977 23 48 32

Noves incorporacions:**Restaurant Nàutic de Tarragona**

Edifici Nàutic , Port esportiu de Tarragona
Tel. 977225824

Cerveseria- restaurant Gambrinus

Rambla Nova, 14
Tel. 977228348

Restaurant Entrecopes

Carrer Cavallers, 12
Tel. 977 243 756

Restaurant La taula rodona

Carrer La Nau
Tel. ????????

Lloc als mateixos establiments participants

Dies del 15 al 25 de maig

Per oferta gastronòmica i preus, consulteu directament als establiments

THERMOPOLIUM

Tallers i demostracions de cuina romana

Kuan Um ! L'Hospitalet de Llobregat

La cuina al món romà

Amb tot el que han descobert en les seves investigacions, Kuan Um fa autèntiques i científiques representacions de festes romanes. Per exemple, descobrim, que quan s'acabava la celebració d'un casament (festa per excel·lència) s'acostumaven a tirar nous als nuvis en senyal de felicitat. Aquest costum té un significat i és que la núvia és desembarassa dels jocs de la seva infantesa i les nous acostumaven a ser elements lúdics per als romans més petits.

Més curiositats? Aprenem que el "fast-food", o menjar ràpid que atribuïm als nord-americans, ja existia en el món romà. Es tractava del thermopolium on els romans acostumaven a fer un mos a peu dret, al bell mig de la seva jornada. També es podien portar a casa el menjar preparat que compraven en aquests establiments.

Un altre àpat que està perfectament documentat és el de l'esmorzar romà. Sobre una llesca de pa torrat hi col·locaven formatge de cabra, all, api silvestre, oli d'oliva, rúcula i coriandre. La legió romana començava al dia amb aquest àpat que potencia les propietats estimulants.

El col·lectiu Kuan Um ens explica una recepta força original que avui en dia ens pot estranyar però que dona fe com canvien els gustos durant la història. Parlem del garum. Molta gent es pensa que és l'olivada però es veu que no és correcte. Resulta que el garum és un recipient en el qual els romans posaven capes de vísceres de peix i sal fins a dalt de manera alternativa. Ho recobrien amb una capa de mel i herbes aromàtiques i deixaven que els sucs gàstrics dels propis peixos fessin la digestió elaborant, d'aquesta manera, una mena de pasta molt apreciada.

Lloc Casa Castellarnau (c/Cavallers 14)

Horaris divendres 23 maig : 17 h (català) 18,30 h (castellà)
dissabte 19 maig : 10 h (català) 11,30 h (castellà) 17 h (català) 18,30 h (castellà)
diumenge 20 maig : 10 h (català) 11,30 h (castellà)

Accés **Entrada de pagament : 4 €** (capacitat limitada)
venda d'entrades a www.servicaixa.com

AD CUCUMAS- TABERNA VINARIA**ACTIVITAT DE NOVA CREACIÓ****Taller i tast de vins romans****Benito Bàguena**

“Tenim gerres de vi a 4 asos, 3 asos i 2 asos”, podem llegir en una pintura d’una bodega d’Herculà. El que ara anomenem taberna, es deia en el món romà *taberna vinaria*.

Les *tabernae vinariae* estaven especialitzades en la venda de vi. A *Herculanum* s’ha conservat un negoci d’aquest tipus, la qual cosa ha permès conèixer les seves característiques. Hi havia un mostrador amb fornec que donava al carrer; darrera, hi havia un altell amb barana. A l’altell hi trobem un dipòsit i un espai de descans. Al costat oposat hi havia el forn de la cuina i a la rerabotiga, sota l’altell, un tercer forn. En una de les parets laterals hi trobem uns prestatges per emmagatzemar àmfores.

Els clients s’acomodaven a les sales interiors on hi havia els bancs de pedra o fusta entorn de les taules.

Els assistents al taller podran fer una degustació de diferents recreacions de vins romans.

Lloc Casa Castellarnau (c/Cavallers, 14)
Horaris divendres 23 de maig a les 20 h
dissabte 24 de maig a les 13 h i a les 20 h
diumenge 25 de maig a les 13 h

Accés Comentaris en castellà
Entrada de pagament : 4 €
venda d’entrades a www.servicaixa.com

TALLERS I PARTICIPACIÓ

SCRIPTORIUM

Taller d'escriptura romana

Ricardo Placed

Hom podrà aprendre a escriure amb la cal·ligrafia usada pels antics romans; la lletra *capital quadrata*, rústica, els diferents suports per a l'escriptura, etc.

Els tallers adreçats a persones a partir de 9 anys, s'organitzaran en tres apartats:

- Taller de lletra rústica romana
- Taller de lletra *capital quadrata* romana
- Taller de cal·ligrafia hebrea i aramea

Els tallers seran impartits per Ricardo Vicente Placed. Format com a cal·lígraf sota la tutela dels professors Keith Adams i Ahmad Sultan, es diplomà en cal·ligrafia àrab per la Universitat Al Azhar (EL Caire, Egipte). Becat per prestigioses institucions, ha impartit cursos, seminaris i demostracions a diferents universitats i festivals (Institut Cervantes, Institut Fernando El Católico, Universitat Al-Azhar, Festival Pirineus Sur, etc.)

Lloc Muralles - Cos de Guàrdia (Passeig Arqueològic)

Horaris divendres 23 de maig : 18 h (castellà)
dissabte 24 de maig : 10 h i 18 h (castellà)
diumenge 25 de maig : 10 h (castellà)

Accés **INSCRIPCIÓ prèvia**

Oficina libreria

I' escriptura al món romà

Xerrada divulgativa

Ricardo Placed

- El naixement de l'escriptura llatina
- L'alfabet llatí arcaic.
- La *capital* romana: anàlisi d'una inscripció honorífica. Els *sevirs* romans
- La *capital quadrata*
- La rústica i cursives romanes; el tipus *DE BELLIS*; *I'EPITOME*; els grafitos de Pompeia
- La nova escriptura romana: l'escriptura uncial i semiuncial
- Herències

Lloc Muralles - Cos de Guàrdia (Passeig Arqueològic)

Horaris divendres 23 maig : 20 h (castellà)
dissabte 24 maig : 12 h i 20 h (castellà)
diumenge 25 maig : 12 h (castellà)

Accés **Entrada lliure.** Aforament limitat

COLORS DE L'ANTIGA ROMA**ACTIVITAT DE NOVA CREACIÓ**

**Encàustica sobre taula; en el taller d'un pintor de cavallet d'època clàssica
Taller pràctic i demostració d'arqueologia experimental**

MV Arte

La paraula "causis", origen de la d' encàustica, vol dir "escalfat". És una tècnica mil·lenària que feien servir els antics grecs i romans per a pintar superfícies de fusta. Es creava una capa amb cera d'abella escalfada i al final s'obtenia una superfície molt regular i preparada per rebre els colors.

Els assistents a aquest taller podran fer-ho personalment i aprendran part de les tècniques que van fer possibles autèntiques obres d' art de la pintura antiga.

Lloc Muralles - Cos de Guàrdia
Horaris dissabte 24 de maig a les 10 h., 12 h., 18 h. , 20 h.
diumenge 25 de maig a les 10 h, 12 h.

Accés Comentaris en castellà
INSCRIPCIÓ prèvia

HISTÒRIES DE CLIQ**Taller familiar**

Auriga
Tarragona

Organitza: Fundació La Caixa

Clio, la musa de la història, ens transportarà a la Tàrraco romana a través de les seves històries. Amb la seva ajuda, la dels personatges dels contes i la dels objectes antics, trobarem noves pistes per descobrir alguns dels episodis més emocionants del nostre passat.

Lloc Centre Social i Cultural de La Fundació La Caixa (C/ Cristòfor Colom, 2)
Horaris Dissabte 17 de maig, a les 11 i 18 h
Diumenge 18 de maig, a les 11, 12.30 i 18 h
Dissabte 24 de maig, a les 11, 12.30 i 18 h
Diumenge 25 de maig, a les 11 i 12.30 h

Accés **Activitat gratuïta**
Preferible amb reserva prèvia, trucant al telèfon 977 24 98 71
(màxim: 30 persones)

JUGUEM COM JUGAVEN ELS NENS ROMANS

Tallers i jocs per a grups escolars

CAMP D'APRENTATGE DE TARRAGONA

Tercer any que l'activitat s'oferirà en dos dies. El primer, 15 de maig, per a grups escolars de fora de Tarragona i el dia 16 de maig per als escolars de la ciutat. Significa doncs un notable impuls a aquesta tradicional activitat de les jornades. Un impuls que s'ha realitzat gràcies a l'enorme interès que ha suscitat entre la comunitat escolar del nostre país.

ELS JOCS ROMANS

La paraula llatina *ludus* significa, alhora, diversió infantil, joc, esbarjo i escola. El llatí no té cap paraula específica per al concepte actual de joguina ni per designar només el joc infantil. I encara que el joc s'ha situat sempre en el seu context històric social, els nens i les nenes han jugat sempre, a tot arreu i en totes les èpoques. Quintilià, el mestre de retòrica llatina, fa ja prop de dos mil anys, formulava el desig que l'estudi sigui per a l'infant un joc. La civilització romana ens és molt present per les seves prodigioses realitzacions però sovint oblidem que aquestes persones tenien una vida quotidiana no gaire diferent de la nostra, amb les seves activitats lúdiques.

LA TIPOLOGIA DELS JOCS

Els romans distingien els jocs dels nens o dels petits (*ludi minores, ludi puerorum*) dels jocs dels adults (*ludi maiores*). Dins dels primers, trobem les joguines per a nadons, que sovint són de caire musical (*crepitacula*) i emeten sons en agitar-les, com els sonalls i els cascavells. Fins als set anys, el nen i la nena disposaven de tot el temps per jugar, sols o en companyia, tant a casa com al carrer i segons la seva condició social. Els nens humils s'havien d'espavilar i jugaven amb objectes improvisats o reaprofitats: construccions de sorra, pedretes, ossets, etc. Els rics posseïen una extraordinària varietat de joguines per jugar dins de casa: nines, miniatures, construccions, cercols, etc. Tenint en compte la baixa taxa de natalitat de les classes altes romanes, els pares suplïen la manca de germans per compartir el joc comprant esclaus de la mateixa edat que l'infant o facilitant-los diversos animals de companyia.

Lloc jardins i Teatre-Auditori del Camp de Mart

Horaris 15 i 16 de maig (de 9.30 a 13 h)

Accés **Reservat a grups escolars**

Cal fer reserva prèvia al mateix Camp d'Aprenentatge : T. 977 55 63 41 ó als correus electrònics : cda-tarragona@xtec-net / e3900018@serveis.xtec.es

SI VIS PACEM PARA LUDEM**ACTIVITAT DE NOVA CREACIÓ****I Trobada de jocs d'estratègia i simulació històrica sobre el món romà i l'antiguitat**

Organitza: Col·lectiu de jugadors d'estratègia i simulació sobre l'antiguitat (Tarragona)

Vols aconseguir ser el *primus inter pares* a la República de Roma? Emular a Ben-Hur i la seva carrera de quadrigues? Conquerir Roma al davant de les tropes d'Hannibal o, al contrari, acabar amb l'amenaça cartaginesa? L'objectiu d'aquesta activitat és donar a conèixer el món dels jocs d'estratègia i simulació de taulell i, a la vegada, aprofundir en la història i els coneixements sobre el món antic d'una manera divertida i aplicada. L'acurada ambientació històrica que hi ha al darrera de cadascun d'aquests jocs incorpora noms, conceptes, fets històrics, etc, que els converteixen en una enorme eina pedagògica i de divulgació.

Els jocs d'estratègia i simulació donen l'oportunitat de posar-te en el paper d'un personatge o en una situació determinada i intentar canviar el curs de la història a la vegada que aprens de forma lúdica. Però, a més a més, t'obliguen a prendre decisions i planificar estratègies per a que la teva facció sigui la guanyadora: recluto mercenaris ibers o legions romanes? Suborno a un tribú de la plebs o aconseguixo suports entre l'ordre dels cavallers? Assetjo Roma o intento que les faccions itàliques es passin al meu bàndol? Aprofita el moment: ***Si vis pacem, para ludem*** (si vols la pau, prepara el joc!)

Lloc porxos de l'Antiga Audiència (Plaça del Pallol)
Horaris divendres 23 de maig de 17 h. a 20,30 h.
dissabte 24 de maig de 10 h. a 13,30 h. i de 16,30 h. a 20 h.
diumenge 25 de maig de 10 h. a 13,30 h.

Accés **INSCRIPCIÓ prèvia**
Edat mínima dels participants : a partir dels 14 anys.

CONSTRUEIX L'URBS, VIU LA CIVITAS !

Activitat adreçada a públic familiar

Podreu construir una ciutat romana ideal a partir d'una maqueta didàctica, organitzar els espais públics, els edificis d'espectacles o les illes d'habitatges, per comprendre com era la vida dels seus habitants i quina és l'herència que hem rebut. Les restes materials de Tàrraco que es conserven a les sales del Museu arqueològic, i el còmic protagonitzat pel mestre gramàtic Fabi Demetri, ens ajudaran en aquesta tasca.

Lloc Museu Nacional Arqueològic de Tarragona (MNAT)
Horaris dissabte 24 de maig a les 11 h i a les 16,30 h
diumenge 25 de maig a les 11 h
Accés **Entrada gratuïta amb reserva prèvia al MNAT.**

Informació i reserves :

De **dilluns a divendres** de 8 a 15 h al T. **977 25 15 15**

Els **dissabtes** de 9:30 a 18 h i **diumenges** de 10 a 14h : al T. **977 23 62 09**

mnat@mnat.cat . www.mnat.cat

DE CACERA A CENTCELLES**NOVETAT 2008**

Activitats adreçades a grups escolars

Activitat adreçada als grups escolars, a càrrec del grup de reconstrucció històrica Cohors I Gallica, d'Iruña Veleia, on podreu participar en una cacera seguint els passos que ens mostra l'escena conservada al mosaic de la cúpula d'aquesta vil·la, així com en altres tallers sobre vida quotidiana i militar dels romans dels segles IV – V dC.

Lloc Vil·la de Centcelles (Constantí)

Horaris divendres 23 de maig a les 9,30 h

Accés **Entrada gratuïta amb reserva prèvia al MNAT**

Informació i reserves :

De **dilluns a divendres** de 8 a 15 h al T. **977 25 15 15**

Els **dissabtes** de 9:30 a 18 h i **diumenges** de 10 a 14h : al T. **977 23 62 09**

mnat@mnat.cat . www.mnat.cat

VISITES GUIADES- ITINERARIS I LECTURES

MITES, DEUS I HOMES

Llegendes i mites de la cultura romana

Narradors Tarragonins

Un passeig per alguns dels mites i creences dels antics romans. Aprofitant les estàtues i les restes arqueològiques del Passeig arqueològic, hom podrà apropar-se al fascinant món de la mitologia, la religió, la política...

L'estàtua d'August de Prima Porta

Trobada en una vil·la de Livia, la dona d'August, aquesta estàtua (l'original en marbre està actualment als Museus Vaticans de Roma) representa un compendi de missatges ideològics i polítics, que van més enllà de la simple contemplació d'una estàtua commemorativa. Esbrinar una mica els seus codis per desvetllar alguns dels seus significats és el que podrem fer gràcies a aquesta visita tan especial.

Lloba Capitolina

Aquesta rèplica de l'original dels Museus Capitolins ens serveix per a referir els mites fundacionals de Roma; Ròmul i Rèmol, Eneas , etc...

Relleu de Minerva

Es tracte d'una de les primeres restes arqueològiques romanes de la península ibèrica. Descobert gràcies a una esllavissada de la muralla, aquest relleu mostra la part inferior del que hauria estat una relleu de la deessa Minerva. Filla de Júpiter, era la deessa de la saviesa, les arts però paradoxalment també de les arts de la guerra. Protectora de Roma i patrona dels artesans, era l'equivalent romà de la deessa grega Atenea.

Lloc Muralles (Passeig Arqueològic)

Horaris dissabte 24 de maig a les 10 h. (català), 10,30 h. (castellà), 17 h. (català) i 17,30 h.(castellà)
diumenge 25 de maig a les 10 h. (català) i 10,30 h. (castellà)

Accés **INSCRIPCIÓ prèvia**

EPIGRAPHIC**Quan les pedres ens parlen !****Itinerari arqueològic****Nemesis, arqueologia i difusió cultural
Tarragona**

Sovint molts visitants de Tarragona es sorprenen quan veuen pedres amb inscripcions a les parets d'algunes cases de la Part Alta. Em de dir que aquestes pedres ja hi eren molt abans de que existissin les cases d'avui dia! Amb una selecció entre les mes de cinquanta inscripcions romanes que podem trobar pels carrers de la Part Alta de la ciutat, us proposem un itinerari que ens apropará a la riquesa arqueològica de Tarragona. Aquestes "pedres" ens parlen dels tarragonins de fa dos mil anys; quines eren les seves expectatives i com es feien representar.

- Lloc** inici a la Volta del Pallol
(després recorregut per carrers i places de la Part Alta de Tarragona)
- Horaris** divendres 23 de maig a les 21,30 h. (castellà) i 23 h. (català)
dissabte 24 de maig a les 21,30 h. (castellà) i 23 h. (català)
- Accés** **INSCRIPCIÓ prèvia**

RUTA ARQUEOLÒGICA URBANA DE TARRAGONA**Nemesis, arqueologia i difusió cultural (Tarragona)**

Un monument funerari, restes d'un aqüeducte romà, una porta monumental, una paret de més de deu metres d'alçada de l'antic fòrum romà, pilastres adossades, portelles ciclòpies...tot això i alguna cosa més caminant pels carrers de la Part Alta i sense entrar en cap museu. La riquesa arqueològica de Tarragona és arreu, només cal una mirada atenta i algú que ens ho expliqui...

- Lloc** inici (entrada als jardins del Camp de Mart)
després itinerari per carrers i places de la Part Alta
- Horaris** divendres 23 de maig a les 21,30 h. (castellà) i 23 h. (català)
dissabte 24 de maig a les 21,30 h. (català) i 23 h. (castellà)
- Accés** **INSCRIPCIÓ prèvia**

L'OLIMP A CASA CASTELLARNAU

Mitologia greco-romana als frescos de la sala noble de Casa Castellarnau

Narradors Tarragonins.

Els Castellarnau eren una família nova a Tarragona quan s'instal·laren el segle XVIII. Així que quan redecoraren la casa, ho feren pensant en donar-se a conèixer a la ciutat. Quin millor medi que fer-se pintar uns frescos on els antics déus i herois de l'època clàssica els fessin de "padrins".

Vulcà, els cíclops, Venus, Mart, Belerofont, Pegàs, la Quimera, Bacus, Faetó i el carro solar, Minerva, Orfeu, les gràcies... pràcticament mig Olimp al sostre d'una de les cases nobles més emblemàtiques de Tarragona

Es tracte d'una ocasió excepcional per retrobar-nos amb els antics mites fundacionals de la nostra cultura.

Lloc Casa Castellarnau (c/ Cavallers, 14)
Horaris dissabte 17 de maig a les 22 h. (català)
 divendres 23 de maig a les 21,30 h. (català) i a les 23 h. (castellà)
 dissabte 24 de maig a les 21,30 h. (castellà) i a les 23 h. (català)
Accés **INSCRIPCIÓ prèvia**

CAIUS I FAUSTINA ET CONVIDEN A LA SEVA VIL·LA

Una visita diferent a la vil·la romana dels Munts (Altafulla), en la qual podreu gaudir d'un recorregut pels seus espais més significatius, en companyia dels que van ser els seus propietaris en un moment del s. II d.C, *Caius Valerius Avitus*, i la seva esposa Faustina. Podreu conèixer com era una vil·la de l'entorn Tàrraco, recórrer les seves estances i gaudir de les explicacions que us oferiran els amfitrions, amb les que us mostraran com eren i que hi feien en cadascuna d'aquestes estances. Tot això en un recorregut d'unes dues hores, per un marc arqueològic i natural incomparable.

Lloc Vil·la romana d' Els Munts
 Passeig del Fortí s/n (Altafulla)
Horaris dissabte 24 de maig a les 11 h. i a les 16:30 h.
 diumenge 25 de maig a les 11 h
 Comentaris en català i castellà
Accés **Entrada gratuïta amb reserva prèvia al MNAT.**
 Informació i reserves :
 De **dilluns a divendres** de 8 a 15 h al T. **977 25 15 15**
 Els **dissabtes** de 9:30 a 18 h i **diumenges** de 10 a 14h : al T. **977 23 62 09**
mnat@mnat.cat . www.mnat.cat

LECTURES DE LITERATURA ERÒTICA ROMANA

Els amors il·lícits a la Roma antiga

Escola de Lletres de Tarragona

Per segon any consecutiu, l'Escola de Lletres de Tarragona participa a les jornades Tàrraco Viva. Si l'any passat ho feia amb un seguit de lectures sobre textos eròtics, aquesta vegada ens proposen fer un viatge una mica més especialitzat; als amors il·lícits. Textos d'Ovidi, Marcial i Juvenal ens ajudaran a valorar les diferències i les similituds entre les consideracions morals i socials dels antics romans i el nostres valors actuals.

Selecció de textos: Adrià Targa i Alba Tomàs.

Dates / Horaris

Divendres 16 a les 20 h

Divendres 16 a les 21 h

Dissabte 17 a les 20 h

Dissabte 17 a les 21 h

Divendres 23 a les 20 h

Divendres 23 a les 21 h

Dissabte 24 a les 20 h

Dissabte 24 a les 21 h

Lloc

Bar Museum c/ St. Llorenç 5

Qatar teteria c/ Trinet nou, 5

Qatar teteria c/ Trinet nou, 5

Bar Museum c/ St. Llorenç 5

Bar Museum c/ St. Llorenç 5

Qatar teteria c/ Trinet nou, 5

Qatar teteria c/ Trinet nou, 5

Bar Museum c/ St. Llorenç 5

Lectures en català

Accés

Entrada lliura

JORNADES DE PORTES OBERTES

MUSEU D'HISTÒRIA DE TARRAGONA

El Museu d'Història de Tarragona farà jornades de portes obertes el dies de les jornades Tàrraco Viva, a tots els seus recintes :

Lloc Muralles (Passeig Arqueològic)
 Casa Castellarnau (Cavallers,,14)
 Volta del Pallol (Plaça del Pallol)
 Fòrum Provincial -Pretori romà (Plaça del Rei)
 Circ romà
 Fòrum de la Colònia
 Amfiteatre romà
 Casa Canals (Granada, 11)
 Aqüeducte de Les Ferreres

Dates Del 15 al 25 de maig de 2008

Accés **Entrada lliure.**

MUSEU NACIONAL ARQUEOLÒGIC DE TARRAGONA - MNAT

Amb motiu de la celebració de les Jornades de Reconstrucció Històrica, Tàrraco Viva, així com de la Nit dels Museus, i del Dia Internacional del Museus, el MNAT organitza unes jornades de portes obertes el dissabte 17, diumenge 18, dissabte 24 i diumenge 25 de maig, dins de l'horari habitual del centre amb l'entrada gratuïta a tos els seus recintes : Necròpolis Paleocristians, Vil·la romana de Els Munts (Altafulla), Museu (Plaça del Rei), Vil·la romana de Centcelles (Constantí)

Lloc Museu i Necròpolis Paleocristians - Av. Ramon i Cajar, 84 (Tarragona)
 Vil·la romana de Els Munts - Passeig del Fortí s/n (Altafulla)
 Museu Nacional Arqueològic de Tarragona - (Plaça del Rei, Tarragona)
 Vil·la romana de Centcelles - Afores, s/n (Constantí)

Dates 17, 18, 24 i 25 de maig

Accés **Entrada lliure.**

EXPOSICIONS

SYNTHESIS

NOVETAT 2008

Tàrraco Viva en la mirada de Manel Granell

Exposició

Expressar la fragmentació del llenguatge en la superfície limitada d'una fotografia és si més no tan complicat com conjuntar l'espai. La fotografia em permet desvelar noves visions dels afers quotidians donant una identitat de la qual s'ignorava la seva existència.

Per aquest motiu cada fotografia de Tarragona Viva pertany a un gest espontani captat en el moment menys visible, on es concentra l'energia del llenguatge més suggerent.

L'artista Menpo va dir de les meves fotografies que son "imatges espontàniament estructurades de les noves solucions lingüístiques".

Manel R. Granell

Lloc avantsala del sarcòfag d'Hipòlit (Pretori romà. Plaça del Rei)

Dates obertura el dia 15 de maig
L'exposició romandrà oberta al públic fins el 29 de juny
horaris : de 9 a 21 h.

Accés **Entrada lliure.**

ROMA AMOR

Exposició

Una exposició òptica i sonora, inspirada en els codis de la teatralitat romana i de les noves tecnologies, per a donar vida la memòria Julio-Clàudia. Una proposta concebuda per Virginie Di Ricci i Jean-Marc Musial, artistes que des de 1994 treballen en el camp del teatre i de la imatge, realitzant obres multimèdia, relacionades amb l'art i el poder.

Roma Amor se situa en la fusió que s'estableix entre les peces i els monuments antics –datats a l'inici de l'Imperi romà– i la posada en escena i en imatges de textos referits a la mateixa època: Tàcit, Suetoni, Sèneca, Lucà o Marcial.

Una trobada entre l'arqueologia i l'art contemporani per mitjà de les noves tecnologies de la imatge i del so que ens facilita una nova dimensió de comprensió i coneixement de l'imaginari de l'antiguitat. Unes visions que s'acompanyen de les peces originals que ens mostren a August, Claudi, Lívia o Germànic, convertits en actors de pedra d'aquesta proposta. Una proposta que el MNAT ofereix dins la celebració de la Primavera Fotogràfica de Catalunya.

Lloc Museu Nacional Arqueològic de Catalunya, MNAT (Plaça del rei)

Dates Del 10 d'abril a l'1 de juny de 2008

Accés **Entrada i preu** seguint els criteris habituals del museu
Consulteu els dies de portes obertes

CONFERENCIES

PAPYRUS

De la planta del papir a les petjades de la Història

Són moltes les coses que devem a l'antic Egipte. Una d'elles ha arribat (si més no en forma de paraula) fins als nostres dies. Es tracta del paper. Fet a base de les tiges de la planta que creix a llarg del riu Nil, durant segles va ser el suport preferit i normal per a l'escriptura sigui de documents privats o administratius. Per comprendre millor la societat i cultura romana, pot semblar paradoxal que haguem de recórrer de vegades a papirs escrits o enviats (finalment trobats pels arqueòlegs) a l'antic Egipte. Les condicions de sequedat i absència de organismes corrosius, ha fet que sigui en aquest país on s'hagin trobat una gran quantitat de papirs, alguns dels quals fan referència a la vida quotidiana de l'època greco-romana. Us proposem dos dels molts temes que aquesta font històrica ens ofereix.

Conferències

Schola. Los más antiguos libros escolares

Alberto Nodar

Dr. en Filologia Clàssica per la Universitat d'Òxford, on es va formar com a papiroleg. Actualment es investigador a la Universitat Pompeu Fabra.

Lloc sala Planas de Casa Canals (C/Granada,11)

Horaris dissabte 24 de maig a les 18 h.

Accés **Entrada lliure**

Presentació de l'Inventari Papirologic de Catalunya

Anna Pell i Montserrat Tudela

Coautores de l'Inventari Papirologic de Catalunya.

La revista Auriga està realitzant l'inventari de tots els papirs de Catalunya un important patrimoni material cultural del que comencem a albirar la seva importància a nivell europeu. S'està trobant força material desconegut i mai editat.

Anna Pell: Llicenciada en filologia clàssica per la Universitat Autònoma de Barcelona (1996). Professora de llengües clàssiques d'ensenyament secundari.

Montserrat Tudela: Llicenciada en filologia clàssica per la Universitat de Barcelona (1987). Sots directora de la revista Auriga, i promotora del Màster en papirologia grega que imparteix l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica.

Lloc sala Planas de Casa Canals (C/Granada,11)

Horaris dissabte 24 de maig a les 19 h.

Accés **Entrada lliure**

Connubium. Matrimonio y divorcio en el Egipto Grecorromano**Sofia Torallas**

Dra. en Filologia Clàssica. Formada com a papiròloga a la Universitat de Londres, Actualment es investigadora al *Consejo Superior de Investigaciones Científicas* i conservadora de la col·lecció de papirs de l'Abadia de Montserrat.

Lloc sala Planas de Casa Canals (C/Granada,11)**Horaris** dissabte 24 de maig a les 20 h.**Accés** **Entrada lliure****CONFERÈNCIES*****Hic habitat felicitas. Erotisme i sexualitat a la vida quotidiana dels romans.*****Juan Francisco Martos Montiel,**

Universidad de Málaga

Organitza: Fundació La Caixa

La cultura romana és, en molts aspectes, precursora de la nostra, encara que la seva concepció del sexe era radicalment diferent. Sense menysprear testimonis literaris que ens permeten conèixer la importància del sexe i l'erotisme a la vida dels antics romans, ens basarem en la impressionant documentació de les arts plàstiques sobre aquest tema, oferint un intent de comprensió, amb la correcta perspectiva històrica, del valor, funció i objectius que va tenir la representació del sexe, la sexualitat i els actes sexuals en el món romà.

Lloc Centre Social i Cultural de La Fundació La Caixa (C/ Cristòfor Colom, 2)**Horaris** Dimecres 14 de maig, a les 19 h (castellà)**Accés** **Entrada lliure.** Aforament limitat.

En cas d'omplir-se la sala, s'oferirà la possibilitat de seguir l'activitat en una sala annexa per circuit tancat de televisió.

Urbanitas romana**Pedro Ángel Fernández Vega,**

Director del Museo de Prehistoria i arqueologia de Cantabria

Organitza: Fundació La Caixa

El desenvolupament de les ciutats romanes va originar un procés civilitzador a tot l'Imperi que no es va igualar en molts llocs del Mediterrani fins el segle XIX. La qualitat de vida i la confortabilitat a les vivendes va poder assolir nivells de sofisticació singulars, mentre els carrers es convertien en artèries de comunicació que vertebraven el teixit urbà. La vida a las ciutats romanes va adquirir un caràcter multiforme i va preludiar en molts segles algunes característiques de les ciutats actuals.

Lloc Centre Social i Cultural de La Fundació La Caixa (C/ Cristòfor Colom, 2)**Horaris** Dijous 15 de maig, a les 19 h (castellà)**Accés** **Entrada lliure.** Aforament limitat.

En cas d'omplir-se la sala, s'oferirà la possibilitat de seguir l'activitat en una sala annexa per circuit tancat de televisió.

Centenari d'Empúries. Projectes en marxa i projectes de futur**Xavier Arquilué**

Director del MAC-Empúries

Aquest any es celebra el centenari dels inicis de la recuperació del jaciment d' Empúries. Coincideix també amb el fet que recentment s'ha presentat la restauració de l'estàtua d' Esculapi, peça mestre de l'arqueologia emporitana. Per parlar-nos del passat però sobretot dels projectes de futur ens parlarà el qui ara n'és el director d'aquest jaciment tan important del nostre país.

Lloc Casa Canals**Horaris** divendres 23 de maig a les 19,30 h. (català)**Accés** **Entrada lliure****Estandartes militares en el mundo romano****Fernando Quesada Sanz**

Profesor de la Universitat Autònoma de Madrid.

Especialista en Història militar de l'antiguitat, el professor Quesada Sanz ens aproparà al món del estandards militars romans. Útils com a identificadors d'unitats legionàries i en combat, aquests estandards eren al mateix temps símbols religiosos. El *signum*, els *vexillia*, la *imago* i l'*aquila*, representaven les divinitats romanes i la religiositat militar.

Lloc Volta del Pallol (Plaça Pallol)**Horaris** divendres 23 de maig a les 20 h. (castellà)**Accés** **Entrada lliure** (aforament limitat)

DIVULGACIÓ HISTÒRICA AL CINEMA

CICLE DE CINEMA ARQUEOLÒGIC

ACTIVITAT DE NOVA CREACIÓ

Organitza:

Museu d'Història de Tarragona, Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC), amb la col·laboració especial del Festival Internacional de Cine Arqueològic del Bidasoa i el Museo Romano de Oiaso (Irún)

Programa de projeccions

A la Sala d'actes de l'ICAC (Plaça Rovellat, s/n)

Dijous dia 22 de maig

17,h. Paraules de presentació al públic del Festival de Cine Arqueològic del Bidasoa i del cicle de cinema arqueològic

17,15 Los últimos días de Zeugma (52')

18,15 pausa

18,30 Historia del antiguo teatro en Philippopolis (31')

19,00 Aquiles en la isla de Skyros (5')

Divendres dia 23 de maig

17 h. La red (82')

18,30 h Pausa

18,45 h. La segunda vida de las monedas antiguas (13')

19 h. El parque arqueológico de Segobriga (11')

al Museu d'Història – Pretori romà (Plaça del Rei, s/n)

Divendres dia 23 de maig

22 h. Primera sessió

La religión de los galos (7')

El Imperio romano. Legionarios de Roma (52')

23,30 h. Segona sessió

El ánfora de Eleusis (4')

Nemi: el misterio sumergido en el lago (52')

Dissabte dia 24 de maig

22 h. Primera sessió

Los Juegos Olímpicos en la Antigüedad (83')

24 h. Segona sessió

Agua para Alejandría (13' 30")

Amor Muerte (25') – (majors de 16 anys)

Activitat gratuïta amb invitació*

- Les invitacions per a les projeccions a l'ICAC es donaran en dos sessions (la del dijous i la del divendres)

- Les invitacions per a les projeccions al Museu d'Història es donaran en quatre sessions (dues pel divendres i dues pel dissabte)

CICLE DE CINEMA HISTÒRIC

Roma, de la República a l'Imperi

Un apropament a la història antiga a través del cinema. Amb aquest cicle podrem revisar algunes de les obres magistrals del *peplum*, i tractar alguns trets característics de la formació i evolució de la civilització romana

El cicle està format per 4 sessions, que seran introduïdes des del punt de vista cinematogràfic i del context històric per José Carlos Suarez, director de l'Aula de Cinema i professor d'Història de l'Art de la Universitat Rovira i Virgili.

Projeccions :

Juli Cèsar, Joseph L Mankiewicz (1953)

Protagonitzada per Marlon Brando, aquesta pel·lícula és una adaptació magistral de la obra de Shakespeare, en la que les intrigues polítiques i les lluites per a salvaguardar l'honor es barregen a l'antiga Roma. Cassi i Brut, al front d'un grup de conspiradors, assassinen a Juli Cèsar quan consideren que la seva ambició conduirà Roma a la tirania. Marc Antoni, fidel amic del dictador, intentarà convèncer als romans de la necessitat d'ajusticiar els autors del crim. Després de la projecció s'oferirà una copa de cava.

Espartac, Stanley Kubrick (1960)

Una de les pel·lícules més suggerents i conegudes del gènere *peplum*, que va obtenir quatre premis Oscar, amb Kirk Douglas, Jean Simmons i Toni Curtis, entre d'altres actors. Narra la revolta d'un grup liderat pel gladiador Espartac contra l'imperi romà en el marc de les guerres civils i la crisi de la República romana, al segle I aC.

Cal·lígula, Tinto Brass (1979)

Una de les pel·lícules més controvertides de la història. Per a molts obra de culte. No apta per a puritans, ni primmirats, que va commocionar el món del cinema en la seva època amb la participació d'alguns dels actors més respectats del moment (Helen Mirren, Peter O'Toole, Malcolm McDowell) en una pel·lícula amb sexe explícit, que mostra, amb detalls, un dels períodes més extravagants i cruels de l'imperi romà. Després de la projecció s'oferirà un refrigeri romà

Lloc sala d'actes del MNAT (Plaça del Rei)

Horaris dissabte 17 de maig a les 21:30h. Juli Cèsar, Joseph L Mankiewicz (1953)
dimarts 20 de maig a les 19 h. Espartac, Stanley Kubrick (1960)
dissabte 24 de maig a les 21:30 h. Cal·lígula, Tinto Brass (1979)

Accés **Entrada gratuïta amb reserva prèvia al MNAT.**

De **dilluns a divendres** de 8 a 15 h al T. **977 25 15 15**

Els **dissabtes** de 9:30 a 18 h i **diumenges** de 10 a 14h : al T. **977 23 62 09**

mnat@mnat.cat . www.mnat.cat

ACTE DE CLOENDA**LUDI APOLLINARES****ACTE DE CLOENDA DEL FESTIVAL**

Jocs de gladiadors en honor del deu Apol·lo.

Una producció especial per a Tàrraco Viva, realitzada pel grup NEMESIS (Rarragona) amb la col·laboració de l'ISTITUTO ARS DIMICANDI (Itàlia) i la participació especial de LUDI SCAENICI (Itàlia) i MUSICA ROMANA (Alemanya)

Els *Ludi Apollinares* es varen organitzar per primera vegada a Roma al decurs de la segona Guerra Púnica, concretament després de la batalla de *Cannae* (212 ac). Els Oracles consultats aconsellaven obtenir l'ajut del deu en la guerra que Roma lliurava contra Cartago, per preservar la República d'aquest i altres perills. Per aquest motiu es varen crear aquests jocs de caràcter anual i supervisats pel *Pretor Urbanus*, a més a més es contemplava la realització de sacrificis en honor a Apol·lo i altres deus, seguint els ritus grec.

La data triada per celebrar-los va ser el 13 de juliol però amb posterioritat la durada dels jocs s'amplià a 8 dies, adquirint un caràcter anual. En un primer moment els jocs es duïen a terme al Circ y durant la República no es va incloure la gladiatura.

En general els jocs romans incloïen a més d'espectacles circenses, produccions teatrals i espectacles a la arena. Així, en època Imperial es produeixen canvis als *Ludi Apollinares* com l'incorporació d'espectacles *gladiatoris* i una nova data, el 26 de maig.

Lloc Amfiteatre romà
Horaris diumenge 25 de maig a les 17,30 h
 Comentaris en català, castellà i italià
Accés **Entrada gratuïta amb INVITACIÓ**

I Trobada Internacional sobre la divulgació històrica del món romà1^a Edició: **Els Festivals romans a Europa.****Presentació**

Aquesta trobada vol crear un espai de reflexió i debat sobre la divulgació de la Història i el patrimoni històric de l'antiguitat. Al llarg de les seves edicions intentarem debatre i conèixer una mica millor realitats com la didàctica als museus, la dinamització d'espais arqueològics i monumentals, el paper dels grups de *re-enactment* i *living history*, el paper dels mitjans de comunicació en la divulgació històrica, etc. Es tracta doncs d'anar analitzant tot allò que contribueix a la divulgació del passat històric de l'antiguitat. Un coneixement però que es basarà no tant en els aspectes teòrics sinó en experiències reals, ja efectuades o en marxa. Per aquesta 1era edició hem convidat als responsables dels principals festivals divulgatius del món romà a Europa per tal de debatre el present i el futur d'aquesta mena de manifestacions que tant està fent per a divulgar el patrimoni històric.

Festivals convidats:

- Arelate (festival romà d'Arles, França)
- Brot und Spiele (festival romà de Trier, Alemanya)
- Swreter, brot und Spiele (festival romà de Xanten, Alemanya)
- Romherfest (festival romà d'Aalen, Alemanya)
- Keltiberoi (festival celtibèric-romà de Numància, Espanya)
- Segovia romana (festival romà de Segovia, Espanya)
- Nits Ibèriques de Calafell (festival a Calafell, Catalunya)
- Tàrraco Viva (Tarragona)

Objectius :

- Conèixer de primera ma les característiques organitzatives i de programa de les diferents manifestacions històriques romanes convidades
- Intercanviar reflexions, opinions i dubtes entre tots els participants
- Iniciar un procés de futures col·laboracions per tal de millorar els rendiments organitzatius, de públic i de qualitat de les nostres respectives manifestacions.

A qui va adreçat :

- Gestors de patrimoni històric
- Gestors culturals
- Responsables i tècnics de museus, jaciments i centres d'interpretació
- Responsables i tècnics d'àrees culturals, de patrimoni i turisme
- Entitats culturals públiques i privades
- Empreses d'arqueologia i difusió cultural
- Departaments Universitaris d'Història, Arqueologia , Estudis Clàssics, Turisme, etc.
- Altres persones interessades en la difusió del patrimoni històric

Lloc Centre Social i Cultural de La Fundació La Caixa (C/ Cristòfor Colom, 2)**Horaris** dijous 22 i divendres 23 de maig de 2008
de 9,30 a 14.00 hores**Accés** **INSCRIPCIÓ prèvia** (Preu 30 €)

Es pot realitzar :

a través de la pàgina web (formulari) : www.tarracoviva.comper correu electrònic : secretaria@tarracoviva.com

DIES NUNDINAE ***I Fira de grups de divulgació històrica d'època romana****La fira de Tàrraco Viva**

* *Literalment vol dir el novè dia. Al calendari romà marcaven la separació entre setmanes que tenien vuit dies enlloc de set. Aquests dies vas ser establerts per que el pagesos de Roma poguessin anar a ciutat a vendre els seus productes i comprar d'altres. Era doncs dia de mercat, també de signatura i finalització de contractes. (a "Dictionaire des antiquités grecques et romaines" Daremberg & Saglio)*

Cada cop més, els grups de reconstrucció i difusió històrica representen una fórmula seriosa i didàctica de dinamització del Patrimoni Històric i de divulgació del coneixement de la història antiga.

Des de fa uns anys, les jornades Tàrraco Viva s'han convertit en un autèntic aparador per molts grups, entitats i persones que es dediquen a la divulgació històrica del món antic. Edició rera edició, són moltes les persones que des de diferents àmbits, venen a Tarragona per a gaudir de les jornades...i també per poder contractar activitats

Amb l'objectiu de facilitar la trobada entre aquests grups i els gestors de museus, centres d'interpretació del patrimoni, dinamitzadors culturals, directors de festivals i esdeveniments històrics etc., durant els dies de celebració del Festival Tàrraco Viva tindrà lloc el DIES NUNDINAE la I Fira de grups de divulgació històrica d'època romana

A qui va adreçat

- Gestors de patrimoni històric
- Gestors culturals
- Responsables i tècnics de museus, jaciments i centres d'interpretació
- Responsables i tècnics d'àrees culturals, de patrimoni i turisme
- Entitats culturals públiques i privades
- Empreses d'arqueologia i difusió cultural
- Departaments Universitaris d'Història, Arqueologia, Estudis Clàssics, Turisme, etc.
- Altres persones i entitats interessades en la difusió del patrimoni històric

Serveis de la Fira

- Informació dels grups inscrits. Catàleg DIES NUNDINAE, amb explicació de les activitats de cada grup, el seu historial i la forma de contacte. Material dels grups
- Espai per entrevistes i reunions
- Bústies de documentació per a programadors
- Accés lliure a totes les activitats del Festival Tàrraco Viva 08
- Suport i assessorament en la planificació de la vostra estada en el Festival i en la concreció de les trobades amb els grups
- Material de Tàrraco Viva 08 i d'edicions anteriors

Inscripció

La inscripció es pot realitzar a través de la pàgina web www.tarracoviva.com per correu electrònic a secretaria@tarracoviva.com

Preu inscripció 30 € (1)

Termini : 15 de maig.

(1) aquest preu permet participar també al simposi Historia Viva (veure informació a la pàgina web)

HOSPES AVE

SERVEI D'INFORMACIÓ I ATENCIÓ AL VISITANT

*Quan el visitant de l'antiga ciutat romana de Pompeia, arriba a l'entrada d'una de les cases més importants de Pompeia (ens referim a la casa anomenada del Faune) veu unes lletres a la vorera, just al davant de la porta principal de la casa; HAVE. La lletra H és una abreviatura de la paraula llatina HOSPES , que vol dir hoste. Així doncs podríem traduir aquesta inscripció com un **benvinguts els hostes** o benvinguts els visitants. Era una manera de donar la benvinguda a la manera actual de moltes cases on als peus de les portes d'entrada podem veure una estora on llegim BENVINGUTS.*

El servei d'informació i atenció al visitant ofereix durant els mesos previs al Festival, un espai de contacte, mitjançant correu electrònic i telèfon, en el que les persones interessades a assistir a Tàrraco Viva poden demanar informació sobre les dates, les activitats, la reserva anticipada d'invitacions i trobar assessorament i suport per tal d'organitzar la seva visita a Tàrraco Viva.

A partir del dia 23 de maig aquest servei s'instal·la a l'entrada dels jardins del Camp de Mart, on s'hi podrà trobar l'estand **HOSPES AVE - Servei d'Informació i Atenció al Visitant**, la porta de benvinguda al Festival.

A l'estand del Servei d'Informació i Atenció al Visitant tindrà els següents serveis:

- * **Informació de les activitats del Festival:** horaris i localització de les activitats, accessibilitat, espais monumentals, etc.
- * **Distribució dels materials informatius** de les Jornades: programa, fulletons, plànols, cartells i d'altres materials impresos
- * **Inscripcions als tallers i visites guiades**
- * **Recollida de les invitacions reservades** a la pàgina web o per telèfon
- * **Informació i acollida a grups** organitzats: escoles, universitats, associacions, empreses, etc.
- * **Atenció personalitzada** per a qualsevol consulta, dubte, suggeriment etc. que puguin necessitar les persones assistents a Tàrraco Viva 2008
- * Atenció i **acollida als programadors** inscrits a **DIES NUNDINAE I Fira de grups de divulgació històrica d'època romana de Tarragona**

Contacte amb el Servei d'Informació i Atenció al Visitant :

- Adreça electrònica: secretaria@tarracoviva.com
- Telèfon : [977 25 36 33](tel:977253633) (a partir del 30 d'abril) de [10 h a 13.30 h](#) i de [16 h a 19 h](#)

Horaris estand :

- Divendres 23 de [9.30 a 20 hores](#)
- Dissabte 24 de [9,30 a 20 hores](#)
- Diumenge 25 de [9,30 a 15 hores](#)

HOSPITALITAS

AMFITRIONS TARRACO VIVA

Cada any hi ha un nombre més elevat de tarragonins que conviden a d'altres persones que viuen fora de Tarragona a assistir al Festival Tàrraco Viva. Aquestes persones recullen informació prèvia, elaboren un programa d'activitats per mostrar la ciutat i gaudir al màxim del Festival. Finalment reben a aquestes persones i els fan de guies per la ciutat i per les diferents activitats de les jornades.

Des de l'organització de Tàrraco Viva volem, en aquesta dècima edició, agrair i facilitar al màxim aquesta tasca. És per això que posem en marxa el projecte **HOSPITALITAS**, expressió que es donava en el món romà al fet d'acollir una persona sota la protecció d'un amfitrió romà.

Les persones que s'inscriguin a **Amfitrions de Tàrraco Viva**, tindran els següents avantatges:

- rebre tota la informació que vagi elaborant el festival
- suport per la concreció del seu programa d'activitats en el festival
- presentació personalitzada del Festival Tàrraco Viva
- informació sobre els monuments més importants de la Tarragona romana
- material informatiu per tal de poder atendre als seus convidats.

Inscripció :

A l'apartat *HOSPITALITAS* de la pàgina web www.tarracoviva.com